

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

ACAD. D. PANAITESCU-PERPESSICIUS — Literatura românească în anii Republicii	1
Pe meleagurile patriei cu cărțile în mână	3
VERONEL IONESCU — Dezvoltarea dragostei față de patrie și de partid, preocupare a bibliotecii regionale	9
Aspecte din dezvoltarea bibliotecilor publice în regiunea București	11
100 de ani de la Unirea Principatelor	14
IOANA STANCOVEANU — Biblioteca noastră a implinit 50 de ani	17
Pentru continua îmbunătățire a activității bibliotecilor de la sate	21
Tematica cercurilor de citit	23
Colectivul voluntar al bibliotecii la lucru	24

ANCHETA NOASTRA

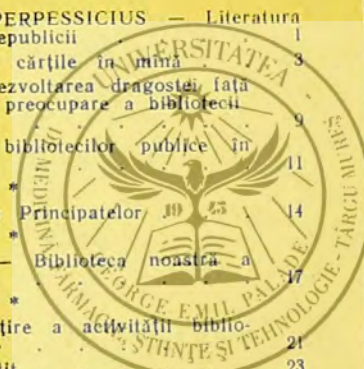
Concursul, metodă eficientă pentru îmbunătățirea muncii cu cartea	27

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

G. H. KARANOUHOV — Sala de lectură a bibliotecii „I. S. Turgheniev”	32
Imprumutul prin metoda raftului liber la biblioteca regională Constanța	35
Cîteva cărți despre științele naturii	37
Zece ani de la reforma învățămîntului	40
Spre noi succese în răspîndirea cărții tehnice	41

BIBLIOTECI DIN ALTE ȚĂRI

NICOLAE LIU — Consultarea și conservarea colecțiilor la Biblioteca Iagellonă și Biblioteca Universitară din Varșovia	44
MATERIALE DE SPECIALITATE	47
VĂ RECOMANDĂM	
ȘTIRI	

I. R. F. Tîrgu-Mureș
O. Gy. F. I. Marosvásárhely
Biblioteka — Könyvtár

12

1958

Știri din lumea CĂRȚILOR și a BIBLIOTECILOR

● După unele statistici editoriale, operele lui Maupassant au apărut în U.R.S.S. în 300 de ediții, fiind tipărite în 16 limbi ale popoarelor sovietice.

În total, operele acestui mare scriitor francez au atins în anii regimului sovietic tiraje care se urcă la peste zece milioane exemplare.

● În decursul anului trecut fondurile bibliotecii centrale științifice din Tomsk au crescut cu 65.000 volume, această bibliotecă fiind în prezent una din cele mai mari din răsăritul Uniunii Sovietice.

De unde înainte de revoluție număra 242.000 cărți, ea deține astăzi un fond bogat de două milioane de volume.

În acest fond se găsește numeroase opere care privesc trecutul Siberiei, opere ale istoriei pedagogiei, primele ediții ale unor valoroase lucrări literare franceze etc.

● Conform unei statistici publicată de către direcția bibliotecilor din Franța, rezultă că 1200 de biblioteci din Paris și provincie primesc în mod regulat peste 900 de periodice sovietice din diferite domenii de literatură, artă, știință, economie etc.

Cererile numeroase pentru aceste materiale dovedesc cât de mult este apreciată în străinătate documentarea sovietică.

● La Moscova a apărut în Editura de stat pentru literatură și artă o antologie de poezii și nuvele din opera lui Vlahuță, cu ocazia centenarului nașterii marelui poet român.

Volumul a fost tipărit în 75.000 de exemplare.

● Pentru anii următori sînt prevăzute o serie de construcții noi pe lângă marele edificiu al universității Lomonosov din Moscova.

Între altele se proiectează construcția unei clădiri pentru biblioteca așezămîntului, care va fi astfel amenajată încît să poată cuprinde un număr de cinci milioane de cărți.

● În Germania occidentală cărțile au suferit nu de mult o nouă urcare de prețuri care variază între 5 și 35 la sută.

De menționat că nu mai departe decît în toamna anului trecut cărțile germane au suferit o altă scumpire.

O scumpire similară se observă, de altfel, și în celelalte țări capitaliste, și în special în Statele Unite ale Americii.

● Una din operele literare care a fost cel mai mult transpusă pe ecran, este după cum anunță ziarul de specialitate, *Carmen*, după cunoscuta operă a lui Prosper Merimée. Ea a fost transpusă în film nu mai puțin de 29 de ori.

După acest scriitor francez, autorul cel mai ecranizat este Lev Tolstoi cu *Învieerea* — de 23 ori, Shakespeare cu *Romeo și Julieta* de 20 ori, Victor Hugo cu *Mizerabilii* de 19 ori, Al. Dumas cu *Cei trei mușchetari* de 18 ori și *Contele de Monte Cristo* de 17 ori.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVAȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R.P.R.

ANUL XI Nr. 12

DECEMBRIE 1958

Redacția : București, Bd. 6 Martie nr. 29 — telefon : 13.94.04

LITERATURA ROMÎNEASCĂ ÎN ANII REPUBLICII

Acad. D. PANAITESCU — PERPESSICIUS

Ceea ce deosebește literatura noastră din zilele Republicii, este în primul rînd, caracterul ei net militant, participarea ei pas cu pas și zi de zi la toate prefacerile, mai adînci sau mai de suprafață, ale societății. Oricare eveniment istoric, se știe, cunoaște astfel de solidarizări spontane ale sensibilității obștești, selecția valorilor însă este un proces de resortul viitorului. Singur timpul cumpănește și triază. Numai el desparte griul de neghină, lămurește contururile și determină perspectiva. Marea revoluție franceză, revoluția noastră din 1848, comuna din Paris, revoluția rusă din 1905, acest preludiu al marelui revoluții din 1917 și însuși marea Octombrie și-au avut legiunile lor de barzi și de analiști, cari le-au consemnat ecourile în ode și-n letopisețe și orice încercare de a reconstitui spiritul epocii respective nu se poate dispensa de reinvierea tuturor acelor fantasmе ale trecutului, care au sacrificat prezentului, improvizîndu-și cîntecele. Însă posteritatea a simplificat. Pentru ea, marea revoluție franceză vibrează cu aceeași intensitate, și astăzi, după aproape două veacuri, în versurile și în melodia inspiratului ofițer de geniu, Rouget de Lisle, așa cum revoluția noastră din 1848 și-a condensat toate aspirațiile în gravele acorduri ale Răsunetului lui Andrei Mureșanu, comuna din Paris în accentele Internaționalei lui Eugène Pottier, revoluția din 1905 în paginile romanului Mama de Gorki, iar cea din Octombrie în poezia pătens revoluționară a lui Vladimir Maiakovski.

Cine să fie rapsodul, în numele căruia posteritatea va concentra, ca-ntr-un blazon, întreg substratul și toată semnificația epocii noastre, iată o chestiune, oricum, pretimpurie. Încercarea, de bună seamă, ar putea fi făcută, la patru-sprezece ani după 23 August; ea nu este, totuși, raportată la surprizele pe care verdictul posterității le-ar putea provoca, mai puțin o întreprindere riscantă. Mai important, în schimb, mi se pare: să constatăm în ce măsură toate genurile literare, poezie, proză, teatru, memorialistică și chiar tălmăciri, s-au pus în slujba noilor așezări, inspirîndu-se din ele. Ceea ce înainte de 23 August era un fenomen întîmplător, astăzi e lege. Actualitatea domină, cu toate ademenirile și uneori, cu toate pericolele ei. Și aceste pericole se întîmplă, nu odată, să fie mortale pentru noul născut al operei de artă. Căci este în actualitate un ritm și un filtru, deopotrivă de amețitor, care poate să îmbete și să rătăcească și care se cuvine conjurat cu toată sollicitudinea. Fără această grijă continuă a selectării elementelor caduce, oricîtă rivnă ar pune un scriitor în colectarea materialelor documentare, rezultatul va fi mai prejos de intenții. El va izbuli, poate, ca să vorbim în termenii lui Maiakovski „să dea un strălucit proces verbal și totuși să dea o operă falsă”. Vorbeam de ademeniri și termenul e întrutotul propriu. Căci ceea ce pare și este chiar înlesnire în literatura actualității, tot de atîtea ori e și primejdios, tocmai din pricina acelei fatale absențe a trecutului, a perspectivei, a orizontului critic, ce se cuvine împlinit printr-un îndrîjit efort de meditație și rațiune, pe care tot Maiakovski l-a formulat cît se poate de plastic, în fraza: „Dacă nu există distanță în timp și spațiu, să existe barem în cap”. Poetul actualității, poetul prin excelență militant cată să fie în același timp, îndrăzneț și prevăzător. Temerar ca Ulise, să înfrunte valurile și ținutul sirenelor, dar să fie prevăzător ca și dînsul la cîntecele lor. Cele mai multe naufragii, în materie literară, provin din excesul acesta de instantaneitate. Este ceea ce remarcă, între alții și Ion Trivale, acel admirabil spirit critic, pe care totul îl menea unei strălucite cariere, dar pe care războiul din 1916 l-a adormit într-o

groapă de obuz, cînd, totalizînd mediocrele producții în versuri închinatîe campaniei din 1913, constata una din cele mai dureroase bancruțe.

Literatura romînească de după 23 August, militantă prin determinism istoric, a evitat cu abilitate, Scylele și Charybdele actualității. Evident, nu toți năierii au ajuns la liman, atîția dintr-înșii odîbnesc de-a pururi în sarcofagiile de nisip ale adîncurilor, însă cei care au intrat în port, se pot mîndri în numai de a fi răzbit peste atîtea greutăți dar și pentru cîte și cît de prețioase bogății au adus din călătoriile lor în cei patru spre zece ani. Ei aparțin tuturor generațiilor, căci acesta este, fără doar și poate, cel de al doilea caracter, propriu literaturii noastre de după 23 August. Ajunge să amintim că-n fruntea poeziei și prozei romînești de astăzi stau seniorii lirismului și epiceii noastre, Tudor Arghezi și Mibail Sadoveanu, pentru a înțelege nu numai în ce măsură frontul unic al literatorilor este o realitate dar și de cît prestigiu se bucură el și ce exemplu cu osebire generos pentru tinerele generații a însemnat această vecinătate. Căci a vorbi de o emulație, între generații, pe care însăși această vecinătate a favorizat-o, nu este deloc greșit, atît de multe și atît de strălucite sînt izbînzile și ale unora și ale celorlalți. Ce a însemnat poezia și proza romînească a lui Mibail Sadoveanu și Tudor Arghezi înainte de 23 August tot insul o știe. Rapsodul frumuseților pămîntului național, evocatorul atîtor pagini glorioase din istoria Patriei, în frunte cu Ștefan cel Mare și povestitorul atîtor drame, mai violente sau mai înăbușite din durerile poporului nostru, am numit pe Mibail Sadoveanu, ca și tovarășul său de generație și de destin, Tudor Arghezi, meșteșugarul „cuvîntelor potrivite”, fantezistul „cărților cu jucării” și al savuroaselor „bilete de papagal” erau unul și altul, gloriei definitiv conturate ale scrisului nostru pînă în preziua lui 1944. Și totuși, unul și altul au smuls, după 23 August, noi trofee, expresiei romînești, atît în proză cît și în versuri. Reluînd tema primului său roman Șoimii, cu care debuta acum peste jumătate de veac, Mibail Sadoveanu a realizat, cu Nîcoară Potcoavă o adevărată simfonie istorică, iar Tudor Arghezi, încercatul pamphletar al Crînicei și al „tabletelor” a consacrat singeroaselor evenimente din 1907 o bogată frescă, în care violența verbului și compasiunea pentru suferințele poporului se contopesc într-un aliaj dintre cele mai atese. Paralel cu poezia satirică din 1907, Tudor Arghezi și-a surprins admiratorii cu poemul filosofic Cîntarea omului, greu de gînduri și de miraculoase imagini. Poezii generațiilor mai tinere, de la aceea a lui Mibail Beniuc, Cicerone Theodorescu, Eugen Jebeleanu, Radu Bourleanu și pînă la aceea a regretatului veniamin Nicolae Labiș, pe care Parcelele necruțătoare l-au smuls, cînd abia împlinise douăzeci de primăveri, au salutat prefacerile revoluționare de după 23 August în cîntece și poeme de extensie, închinatîe fie temelor sociale, fie evocării unor figuri istorice de revoluționari, precum aceea a lui Bălcescu, căreia Camil Petrescu i-a consacrat, la capătul a lungi ani de studiu, o piesă de teatru și trilogia romanului său Un om între oameni. Aspectele intensei industrializări și eșafodajele viitoarelor hidrocentrale, dimpreună cu imagini din călătoriile peste graniță, pînă-n îndepărtata Cchină se reflectă cu abundență în poemele lui Baconski, Aurel Rău, Andrișoiu ș. a. Lupta pentru pace și demascarea primejdiilor nucleare au format obiectul a numeroase poeme în care și-a dat o prețioasă contribuție lirica feminină, în frunte cu Maria Banuș, Nina Cassian, Veronica Porumbacu ș. a. Și tot în sectorul poeziei, se cuvine adăose și numeroase tîlmăcirii din poezii lumii, de la Shelley și Pușkin și pînă la Baudelaire și Maiakovski. Favoarea de care s-a bucurat poemul lui Pușkin Evgheni Oneghin apărut în cîteva tîlmăcirii, precum și reușita traducerilor din Maiakovski, în dificultățile cărora s-au exercitat cu succes atîtea temperamente sau bogatul florilegiu Poezii libertății, în care Eugen Jebeleanu a întrunit poeme dintre cele mai diverse, de la Victor Hugo la Pablo Neruda, și de la Petofi și Ady Endre la Aragon și Nazim Hikmet, dimpreună cu tîlmăcirile chineze ale lui Eusebiu Camilar și cele din Whitman ale lui Mibnea Gheorghiu dovedesc, prin larga lor arie și prin excelența transpunerilor, atît interesul cît și virtuțile, pușin comune, ale poeziei noastre.

Succese deopotrivă de multiple, diverse și izbutite, se pot urmări și în proza noastră de după 23 August. Războiul din răsărit și lecțiile unei aventuri de-a dreptul sinucigașe au

ispitit pe foarte mulți dintre scriitorii noștri, din toate contingentele. Mitrea Cocor al lui Mibail Sadoveanu, Eroica lui Laurențiu Fulga, chiar Setea lui Titus Popovici, într-unul din episoadele lui, se adaugă unor încercări mai vechi, precum Războiul lui Ion Săracu de Cezar Petrescu ce, dimpreună cu Nopti înfrigate, impresionanta suită a ultimului nostru război de Aurel Mibale, alcătuiesc o cronică bogată și elocventă a istoriei noastre contemporane. O temă deopotrivă de ispititoare a fost aceea a vieții de țară, cu noile prefaceri agrare, dar și cu reconstituirea vechilor stări, care au dus la singerosul 1907. După Rebreanu, Cezar Petrescu și Panait Istrati, subiectul a fost reluat de Zabaria Stancu, V. Em. Galan și Petru Dumitriu. Un loc aparte se cuvine rezervat tinărului prozator Marin Preda, care cu ampla navelă Desfășurarea și cu romanul Moromeții a deschis largi perspective în cunoașterea autentică, realistă și pitorească, a vieții rustice. Dimpreună cu Titus Popovici, autor al unui roman ciclic, din care au apărut pînă acum Străinul și Setea și cu Petru Dumitriu, autor a numeroase nuvele, dar în deosebi al vastului roman Cronică de familie, construcție epică de clasică arhitectură și de o necruțătoare satiră, Marin Preda alcătuiește o trinitate de la care tinăra epică de după 23 August are de așteptat încă multe surprize.

Ar fi nedrept să nu spunem un cuvînt și despre memorialistică. Pe drumurile lui Nicolae Milescu și ale lui Cantemir, străbătînd vastele spații ale Rusiei și ale Chinei, admirînd peisajele, bisericile, muzeele, urbanistica, agricultura și industria, coborta pelerinilor se completează, zi de zi, cu noi nume, din rîndul cărora spiciim pe : Geo Bogza, Cezar Petrescu, Gb. Călinescu, Gb. Oprescu, Zabaria Stancu, Al. Sabia, Eusebiu Camilar, Victor Kernbach, Traian Coșovei etc., cu regretul că nu putem da fiecăruia ce e al său, așa cum, de-alminteri cu regrete, de egală intensitate, însoțim și absența teatrului, a criticii literare sau a literaturii de copii, fără de care tabloul literaturii românești de după 23 August, impresionant chiar în sumarele linii ale sbeștei de mai sus, este totuși necomplet.

Pe
MELEAGURILE
PATRIEI cu cărțile în mînă

Întregul popor muncitor din țara noastră întîmpină cu un însutlețit elan aniversarea de 11 ani de la proclamarea Republicii Populare Romîne. Această aniversare, scumpă inimilor noastre, prilejuiește în fiecare an trecerea în revistă a marilor succese care au marcat perioada de trecere de la dominația monarhică la regimul libertăților republicane.

De la un capăt la altul, țara noastră a devenit un vast șantier al muncii pentru făurirea unei vieți noi. În regiunile petrolifere au răsărit ca din pămînt păduri de sonde; uzine și fabrici noi se înalță acolo unde în trecut nu a pulsat nici un fel de activi-

tate; regiuni pustii au început să înflorească; în Dobrogea cea arsă de soare și acoperită de nisipuri fierbinți, s-a născut în anii aceștia, sectorul cel mai înaintat al agriculturii socialiste; în orașele industriale se dezvoltă o tehnică nouă la nivelul țării cu cea mai veche industrie. Pe harta țării s-au ivit orașe noi; electricitatea a gonit întunericul și ignoranța din sate și a creat premisele unui trai cu nivel din ce în ce mai ridicat. Apele care odinioară nimeau sute de mii de hectare de pămînt arabil, au fost mutate din matca lor, redîndu-se agriculturii pămînturi de mare fertilitate, con-

siderate pînă acum ca pierdute pentru producția agricolă națională.

Bucuria muncii care a cuprins întregul popor muncitor a găsit un larg ecou în cărțile scriitorilor noștri, care au căutat să redea în lucrările lor grandoarea marilor transformări de azi, în contrast cu viața de mizerie din trecut.

În articolul de față propunem cititorilor să ne urmeze într-o călătorie imaginară pe harta țării, avînd ca ghid cîteva din asemenea cărți. Să începem cu Geo Bogza. El este scriitorul care cel mai mult a bătut drumurile țării și care a izbutit să prindă în imagini sugestive coloritul neîntrecut al peisajelor și o dată cu aceasta, să prezinte contrastul izbitor dintre mizeria de ieri a poporului și viața nouă de azi.

În volumul *Trei călătorii în inima țării* (București, 1951, Editura tineretului) Geo Bogza a strîns la un loc fragmente din trei cărți mai vechi — *Țara de piatră* apărută în 1935, *Cartea Oltului* apărută în 1939 și *Oameni și cărbuni în Valea Jiului*, apărută în 1945, cărți care de mult nu se mai găsesc în librării.

În prima, autorul descrie starea de sărăcie a moșilor din Munții Apuseni, condițiile în care trăiau plugarii și lemnarii acestui ținut de o frumusețe unică, adîncind cauzele mizeriei și oglîndind fapte caracteristice. Tablourile zugrăvite de scriitor cu peste două decenii în urmă, despre urmașii lui Horia, despre virtuțile, suferințele și revoltele lor, au valoarea unui document prețios.

În cea de a doua, autorul urmărește cursul marelui rîu al Olteniei în drumul său pînă la vărsarea în Dunăre, înfățișînd uriașele forțe ce sălășluiesc în apele sale, și perspectivele ce așteaptă pe locuitorii acestei văi fertile atunci cînd energia apei va fi transformată în energie electrică.

În cea de a treia, Bogza a vrut să aducă o mărturie asupra vieții pe care au dus-o într-un moment de tranziție, oamenii muncii din Valea Jiului.

În *Tablou geografic* (București, 1956, Editura tineretului) consecvent cu promisiunea

făcută în prefața la cele *Trei călătorii în inima țării*, Geo Gogza aduce la cunoștința cititorului o variație de aspecte noi de actualitate, în care omul zilelor noastre și munca sa pentru făurirea unei vieți fericite stau în centrul preocupărilor. Străbătînd valea Dunării și poposind în inima Deltei, reporterul ajunge la locul de vărsare în mare, de unde se pregătește pentru călătoria pe crestele Carpaților. Pretutindeni pe unde trece, o dată cu notații despre specificul pitoresc și economic al locului, el aduce și mărturii ale noilor înfățișări, statornicite în anii de la instaurarea puterii populare: ... „coșurile fumegînde ale Hunedoarei, gigant al metalurgiei grele din Republica Populară Romînă”, sau Valea Jiului: ... „unul din simburii noi lumi ce se dezvoltă, plină de forțe și de intenții grandioase”.

Incheierea acestui reportaj este consacrată marilor șantiere și marilor transformări, făcînd să se accentueze interesul pentru „caracterul colectiv în stăpînirea tuturor bogățiilor”, acesta fiind „singurul care poate da forță și grandoare”.

Cine se încumetă să vorbească despre marile transformări din țara noastră, trebuie neapărat să se oprească în locurile unde se nasc izvoarele construirii bazei economice a socialismului — acolo unde industria grea se ridică la proporții neîntrevăzute în trecut pentru țara noastră, atît de înapoiată din acest punct de vedere. Scriitorul Horia Liman ne dă în cartea sa *Hotarul soarelui* (București, 1957, Editura tineretului) o frescă impresionantă a orașului Baia Mare și a împrejurimilor sale, în zilele noastre. Orașul pe care odinioară îl admirase marele Petofi, este astăzi una din marile cetăți industriale și tinde să devină un centru în această parte a Europei. Mergînd pe urmele trecutului, scriitorul semnalează trecutul de luptă al poporului pentru mai bine și mai frumos, alături de odioasele semne ale exploatării marilor industriași, necruțători față de tot ce a fost frumos și uman. Uneori oamenii cu care scriitorul încinge o discuție, sînt aceiași care au trudit și sub regimul vechi, dar reacțiile lor, bucuriile și frămîntările lor, sînt cu

totul altele, acum cînd în fața lor se deschid orizonturi noi. S-au creat de pe acum alăturea lucruri bune: ici o creșă și un cămin pentru copii, dincolo policlinici bine utilizate, teatre, atenee, parcuri... Munca grea și istovitoare nu se mai face cu efortul de altădată; în curînd orașul va avea apă suficientă, iar fumul combinatului chimic va fi captat, limpezindu-se atmosfera... Dar cite nu s-au făcut și cite nu se vor mai face!

Cu un an înainte a mai apărut o carte despre acest mare punct al industriei noastre grele. E vorba de reportajele Soranei Ursu, strînse în cartea *Baia Mare* (București, 1956, Editura tineretului). Pitorescul și particularitățile locale sînt brodate aici pe fondul concret al actualității. Expunerea începe din vremea cînd peste aceste meleaguri se întindea stăpînirea unor exploatare de teapa lui Weiser, care s-a îmbogățit de pe urma minelor și pădurilor ținutului, sau a generalului Colomère care și-a transferat la Paris bogățiile jecmănite prin partea locului. Poporul s-a ridicat adesea împotriva lor, creînd una din cele mai frumoase tradiții revoluționare.

Trecînd de la legendă la amănuntul istoric și de la acesta la relațiile curente, reportajele Soranei Ursu ne plimbă prin satele de mineri din preajma orașului, unde îndărătul caselor luminate pulsează o viață nouă, sau ne prezintă oameni din abataje care se leapădă din ce în ce de resturile trecutului și care ajung să dea 100 de tone minereu, în loc de zece cît dădeau înainte.

Pentru tinerii scriitori care în ultima vreme au dat literaturii cîteva cărți bune de reportaje despre splendorile patriei noastre se numără și Traian Coșovei. În *Uriașul Preludiu*

(București, 1955, Editura tineretului) el aduce o bogată privire de ansamblu asupra noilor așezări din Țara Birsei, trecînd în revistă înfăptuirile din Orașul Stalin și din împrejurimi — Codlea, Rîșnov, Bod, Sfîntu Gheorghe etc. Dar oricît ar fi de fermecat de pitorescul priveliștilor cu care se întîlnește pe aceste trasee, el nu poate trece cu indiferență pe lingă locurile de producție, unde mina celor mai buni fii ai poporului transformă toate bogățiile și frumusețile în valori concrete, destinate să creeze o viață îmbelșugată. La uzinele de tractoare „Ernst Thälman” va urmări cu interes întregul proces de producție și se va minuna de cite lucruri frumoase este capabil omul simplu de la strung sau de la raboteză, iar atunci cînd se va opri prin satele din jur, la S.M.T.-ul din Hărman sau la Gospodăria colectivă din Bod, va fi la fel de încîntat să constate cum aplică colectivității agrotehnica cea mai înaintată.

Cartea aceluiași autor *Farmecul genezei* (București, 1950, Editura tineretului) ne duce tocmai la o altă extremitate a țării, de data aceasta în inima Deltei sălbatice și atît de pușin cunoscută. În întregimea lor, reportajele din această carte constituie un imn de proslăvire a frumuseților și bogățiilor de prin partea locului. Autorul s-a oprit la îndepărtate puncte pescărești, pierdute la margine de girlociuri, a străbătut pădurile Letea și Caraorman, a cercetat împărăția fără de sfîrșit a stufăriilor, a călcat nisipurile care se întind între mare și ghiolurile Deltei, s-a amestecat printre pescari, a ascultat amintirile lor despre tristele întîmplări ale tre-

cutului, dar peste tot a simțit răzbătînd ca o rază de soare care sparge norii grămădiți pe cer, căldura unor zile frumoase, pline de soare și de bună voce. Marea bogăție a bălților, stuful, care constituia o calamitate pînă nu de mult, a devenit un factor predominant în economia acestei regiuni. Însă bunul cel mai prețios rămîne omul, sub mîna căruia se mișcă și se transformă totul, omul care înnoiește viața înnoindu-se pe sine, „pasionat și aspru alături de geniul inequizabil al naturii”.

În rîndul marilor centre industriale, Hunedoara ocupă un loc de frunte, motiv pentru care ea a ispitit pe reporteri și scriitori. După Ion Călugăru care ne-a dat acel reușit roman **Oțel și piine** în care se găsesc descrise episoadele premergătoare naționalizării, iată și pe un reporter — V. Nicorovici — care a stat în orașul oțelului un an și mai bine și a revenit de acolo cu cartea **400 zile în orașul flăcărilor** (București, 1958. Editura tineretului). După ce face cîteva incursiuni de ordin istoric pentru înțelegerea condițiilor de azi, autorul se oprește în mod special asupra aspectelor legate de transformarea Hunedoarei în ultimii zece ani, cînd a devenit dintr-un orașel mic și neînsemnat, un mare centru metalurgic. S-ar părea că reporterul a reluat într-un fel povestea de acolo de unde a lăsat-o predecesorul său, romancierul Călugăru, pentru a o duce pînă în zilele noastre. Este deci foarte firesc să dea toată atenția oamenilor. Ei vin aici din toate părțile și-și îmbină existența cu viața acestui conglomerat siderurgic. În același timp el ne introduce în inima procesului de producție al furnalelor, unde munca se desfășoară în condițiile unei tehnici superioare, sau ne poartă peste înălțimile coșurilor la care nu se ridică decît constructorii cei mai curajoși. Dincolo de freamătul furnalelor și halelor, se desfășoară viața intimă a muncitorilor hunedoreni. Felul cum își petrec timpul liber denotă că ridicarea nivelului de trai a adus și preocupări de ordin cultural, care n-au putut fi satisfăcute pînă acum.

În țara noastră sînt multe localități care au trecut în istorie: într-un loc s-a ridicat

poporul împotriva cotropitorilor străini, înaltul martirii libertății au pierit sub securea călăilor, dincolo valurile de ură ale poporului răscolat au măturat totul în calea lor — și pretutindeni unde există un semn al trecutului glorios, scriitorii sînt prezenți ca să amintească prin scrierile lor că prezentul nu poate fi înțeles decît în strînsă legătură cu suferințele și luptele poporului în trecut. Lucia Demetrius în cartea ei **Cetatea de pe Tîrnave** (București, 1955, Editura tineretului) aduce asemenea evocări, a căror valoare documentară apare și mai mult în evidență cînd sînt confruntate cu realitățile de azi.

Poposind în cetatea istorică a Sighișoarei, ea ne arată tot ce prezintă interes în legătură cu această veche așezare, îmbinînd într-o sinteză convingătoare trecutul cu prezentul. Cartea este interesantă și pentru amănuntele ce le aduce în privința felului cum regimul nostru popular a rezolvat problema națională a popoarelor conlocuitoare — în cazul de față sașii și secuii care muncesc astăzi în cea mai deplină frățietate alături de poporul român pentru făurirea vieții noi. Turnul cu ceas lucrat la 1648 de meșterul Ioan Kirschel, clădirea vechiului liceu ridicată în 1552, sau catedrala gotică clădită în anii cînd Columb descoperea America, sînt podoabe ale vechiului oraș la care vin să se adauge ultimele înfăptuiri: școli, biblioteci, policlinici, cluburi pentru muncitori, întreprinderi industriale. Cu același interes viu se citesc însemnările scriitoarei despre satele din preajmă, unde a întilnit colectivști care au avut la activul lor cîte 500 de zile muncă într-un an...

Iată-ne pe drumurile pitorești din Munții Apuseni, refăcînd traseul lui V. Cabulea din cartea sa **Culegătorii de aur** (București, 1958, Editura tineretului). Poftindu-și cititorii prin Țara Moșilor care este țara lui de baștină, autorul poposește în sate, intră în casele țaranilor muncitori, stă de vorbă cu ei, le ascultă poveștile și păsurile. Aceasta îi dă prilejul de a descrie viața așa cum a fost o dată, să înfățișeze bogățiile solului și subsolului, să amintească vremurile cînd romanii și-au adus încoace oștile cuceritoare și să arate, în același timp cît de frumoasă și

plină de făgăduieli este viața de azi a moșilor băieși și lemnari.

Capitolul **Oameni și locuri din Țara Moșilor** zugrăvește drumuri pitorești, peisaje născute și vestigii istorice care brăzdează regiunea; capitolul **Tîrg de fete** cuprinde o amplă descriere a faimosului tîrg de pe muntele Găina cu tradițiile și obiceiurile moșilor, iscusința lor în arta populară; capitolul **Căutătorii de aur** descrie viața unei familii de miner, din zilele exploatarei capitaliste pînă astăzi, cînd găsim familia rostuită în ritmul vieții noi.

Mureșul este una din apele de pe meleagurile noastre, cu o bogată istorie și o viață interesantă pe întreaga lui vale. Unul din călători, de-a lungul acestei ape, Gheorghe Ștefan a scris o carte care poartă titlul **Apele lîne sînt adînci** (București, 1957, Editura tineretului). Călătoria începe la izvoarul Mureșului, o comună obișnuită de munte. Rămii uimit de cîte schimbări s-au produs aici în anii Republicii noastre. La biblioteca locală sînt 1241 de cărți care ajung pînă în colibeale ciobanilor — și asta spune destul. Sub semnul acesta își fac intrarea în sat civilizația și cultura care vreme de sute de ani n-au putut pătrunde încoace. Hoinărind prin frumoasele sate de pe valea Mureșului, călătorul întilnește oameni simpli al căror fel de viață începe să-l identifice după ce-i aude cum și despre ce vorbesc: „Mai avem de dat șapte tone de oțel“, spune unul. Sau: „Plec la Mamaia“. Sau: „Fiica mea medicinista îmi scrie de la Moscova“. Sau „Ne-am angajat față de partid“.

La Deva, pe unde au stăpînit cîndva Sigismund Batori, generalul Basta, principele Bethlen, e acum o altă lume, cu alte preocupări, care clădește temeliele lumii de mîine și unde „prezentul se înfățișează ca un pămînt bun, din care fișnesc florile viitorului“.

Dar valea Buzăului nu-i oare tot atît de interesantă și de importantă în configurația geografică și istorică a țării noastre? Frumusețile care te ademinesc pînă în creștetul munților nu sînt oare la fel de ademinitoare?

Nu se petrec oare și pe valea acestui rîu fapte care să merite comentariul cronicarilor noștri literari? La întrebarea aceasta răspunsul îl dă Camil Baciuc prin cartea sa **Nu departe de castelul prințesei** (București, 1956, Editura tineretului). Nu e vorba de nici un castel fantezist, ci de unul real pe care l-au locuit Măicănesele, boieroaice pentru care mai mult prețuia viața unui ciine decît a unui om. Astăzi însă despre atotputernicia Măicănesei se vorbește ca despre un vis urit. Reporterul a mai fost cu ani în urmă pe aci, iar acum cînd a revenit și-a dat seama că noul în viața satelor nu este un cuvînt aruncat la întîmplare; e o realitate care se impune oricărui călător. La Nehoi, crește și se dezvoltă marele combinat forestier. Lemnul pădurilor care a îmbogățit pe cîțiva trîntori capitaliști, pleacă acum pe șantierele construcțiilor socialiste; electrificarea își croiește drum în toate satele pînă sus pe crestele munților, aducînd la cultură și bunăstare oameni pentru care viața începe abia de-acum încolo. Și, firește, oamenii nu-s toți la fel; mai sînt printre ei resturi ale burgheziei, dușmani înrăiți ai poporului, dar prezența lor nu face decît să întărească vigilența oamenilor muncii, fie că aparțin sectorului industrial, fie că sînt tăietori de padure, ciobani sau truditari în alte domenii de producție.

Un cercetător recent al munților este și Andrei Pandrea a cărui carte **Hoinar prin Bucegi** (București, 1957, Editura tineretului) își propune să înfățișeze frumusețile fără pereche ale culmilor și plaiurilor de pe acest masiv, cum sînt Strunga, Țigănești, Bucșoiu, văile Ialomiței, Mălăieștilor, Cerbului etc. Serisoarea către cititori cu care se deschid paginile acestei cărți este prin ea însăși schița unui itinerar pitoresc și o invitație la turism în creierul munților.

Călătoria începe din Bucegi „leagănușul drumeției de munte“ cu nenumărate căi și pasuri, prezentînd o nesfîrșită varietate de pitoresc. În mai bine de 200 de pagini ne sînt prezentate locuri minunate, cu legendele lor pline de poezie populară. Dar alături de peisaj sînt descriși oamenii care

sălășluiesc în el și care prin virtuțile lor completează parcă grandoarea acestui decor al naturii. Meritul autorului este că sugerează schimbările ce s-au produs și aici: munții au încetat să mai fie surse de jaf pentru capitaliști și nici măcar loc de refugiu pentru ei; munții au revenit în stăpînirea poporului și acest lucru se vede azi la tot pasul de către orice călător care se aventurează pe crestele Carpaților.

Ca o completare pentru cei care ar avea nevoie de un ghid al drumurilor de munte, recomandăm cartea lui I. Ionescu Dunăreanu: **Piatra Craiului** (București, 1958 Editura Cultură fizică și sport). Urmind pe autor vom întîlni pe potecile descrise de el cele mai caracteristice podoabe alpine care fac faima acestui masiv — de la pereții verticali pe care nu-i pot aborda decît turiștii de mare îndrăzneală, pînă la brînele înalte și înguste, sau rîurile de grohotiș care curg la obîrșia văilor de abrupt.

Descrierea acestor locuri aduce cititorului o adevărată incintă. Nu lipsește din această carte nici prezentarea „la zi” a realizărilor alpiștilor noștri din ultimii zece ani, cînd datorită sprijinului pe care statul l-a dat mișcării turistice, s-au înregistrat progrese însemnate pe calea dezvoltării turismului și cunoașterii frumuseșilor munților noștri de către oamenii muncii.

După cum s-a putut vedea pînă aici, „din motive tehnice” călătoria noastră pe harta țării nu s-a putut desfășura după un itinerar disciplinat; ea a decurs oarecum fantezist, întocmai acelor călători care o iau razna și se lasă duși de întîmplare, lăsînd pe seama

ei să le desvăluie frumusețile către care jinduiește sufletul lor. Totuși, încheierea drumeției noastre nu poate fi decît la București, în capitala țării. Avem înaintea noastră, în vrafu de cărți pe care le-am parcurs, lucrarea lui N. Vălmaru: **Prin București** (București, 1954, Editura tineretului) pe care autorul a conceput-o ca pe un fel de ghid cu tot ce merită să fie văzut în orașul nostru. Pretextul acestui ghid îl crează un prieten al său de la Reșița care vine aici să-și petreacă vacanța. Autorul își conduce prietenul să vadă capitala, plimbîndu-l pe la centru și prin cartierele periferice, arătîndu-i monumentele și parcurile, muzeele, teatrele, marile edificii, cele mai importante întreprinderi industriale. Toate se perindă în fața cititorului ca într-un panoptic plin de viață.

Călătoria noastră a ajuns la capăt. Bibliotecarii care au la îndemînă aceste cărți — și nu numai acestea, căci mai sînt și altele, de același fel — pot reface oricînd această călătorie sau altele la fel, pe baza unui itinerar potrivit cu scopurile ce le urmăresc. Educarea patriotică a tineretului cu ajutorul acestor cărți trebuie urmărită prin metode cît mai atractive, cum sînt de pildă, călătoriile imaginare în genul celei de mai sus. Aniversarea Republicii noastre trebuie întîmpinată prin astfel de manifestări în care să se atragă atenția tineretului asupra cărților din care pot învăța să cunoască frumusețile patriei, bogățiile solului și subsolului, pitorescul apelor noastre, peisajele neîntrecute ale Carpaților, trecutul de luptă al poporului — și o dată cu aceasta, felul cum se dezvoltă viața nouă în patria noastră.

Dezvoltarea dragostei față de patrie și de partid, — preocupare a bibliotecii regionale

VERONEL IONESCU
Directorul bibliotecii regionale Ploești

Parte integrantă din problema educației comuniste, educația patriotică urmărește cultivarea și dezvoltarea dragostei nefermurate față de popor și patrie, ceea ce înseamnă, în egală măsură, ura față de dușmanul de clasă și de uneltirile dușmanilor păcii în lume. Patriotismul socialist însă nu este numai iubirea înflăcărată bazată pe cunoașterea trecutului de luptă al poporului nostru. Patriotismul socialist este dragostea fierbinte față de cuceririle revoluționare ale poporului, față de prezentul luminos pe care-l făurim sub conducerea partidului. Stimularea dragostei de patrie și de partid a oamnelor muncii, trebuie să fie unul din obiectivele activității desfășurate de instituțiile culturale. Rezultatul unei activități de conținut pe această linie, se oglindește în faptele vii, în atitudinea nouă a cititorilor față de muncă, față de bunul obștesc.

Colectivul nostru a urmărit și el să însușească și să dezvolte cititorilor noștri dragostea față de patria socialistă și de partidul clasei muncitoare. Problemele educației patriotice au făcut obiectivul unor dezbateri și discuții în ședințele de lucru ale bibliotecii regionale. Dezbaterile teoretice și partinice a patriotismului și educației patriotice a făcut posibilă luarea măsurilor corespunzătoare și folosirea unor forme de muncă alese cu o deosebită grijă. Secțiile împrumut, copii și lectură au folosit îndrumarea individuală a cititorilor ca formă principală consacrată acestui scop. Încă de la înscrierea cititorilor, grija atentă a bibliotecarului s-a îndreptat către recomandarea lucrărilor ce prezintă momente din istoria patriei și a partidului, figuri de eroi din gloriosul trecut de luptă al poporului nostru pentru libertate și socialism, lucrări ce descriu momente ale istoriei regiunii noastre.

Folosind lucrări ca, de pildă, *Din istoria petrolului românesc* de Gh. Revaș sau *Luptători pentru pace, socialism și fericirea poporului*, cititori ca Panait Maria, casnică, Fulga Constantin, magaziner, Necula Ion și Iordache Ion, muncitori în rafinăriile orașului, au fost ajutați de secția împrumut să-și formeze o lectură axată pe trecutul eroic de luptă al petroliștilor din regiunea noastră.

Evocarea unor eroi ai clasei muncitoare ca Ștefan Gheorghiu, Ilie Pintilie, Petre Gheorghe, Constantin Godeanu care prin lupta lor sint legați de istoria regiunii noastre, au deschis gustul acestor cititori pentru lectura unor astfel de lucrări. La aceasta au contribuit discuțiile pe care bibliotecarul secției le-a purtat cu ei după lectura cărților. Unul din ei, cititorul Dumitrescu Teodor, distilator, a solicitat după o astfel de convorbire lucrările: *Eroicele lupte ale muncitorilor ceteriști și petroliști de Chivu Stoica*, *Eroica* de Laurențiu Fulga și *Statuile nu rid niciodată* de Francisc Munteanu, lărgindu-și în scurt timp cercul lecturilor sale. Despre aceste cărți care i-au lăsat o impresie profundă, Dumitrescu Teodor vorbește cu multă însuflețire, dovedindu-se un pasionat cititor al cărților în care se oglindesc marile evenimente ale istoriei poporului nostru.

Cărțile despre frumusețile patriei, despre trecutul glorios de luptă al poporului nostru și minunatele realizări ale regimului democrat-popular, sint recomandate prin discuții ce se țin cu cititorii secției copii. Această secție desfășoară o vie activitate în rîndurile cititorilor pentru dezvoltarea dragostei față de patria socialistă. Un rol deosebit l-a avut legătura stabilită de către bibliotecar cu școala. Discuțiile cu diriginții claselor, cu profesorii de istorie, geografie, științele naturii și cei de limba și literatura română,

au ajutat bibliotecarului în întocmirea unor planuri de lectură pentru micii cititori. În urma lecturii ordonate, sistematice, Petroșanu Constantin, elev în clasa VIII-a citește cu multă dragoste și discută cu alți noi cititori despre scrierile istorice ale lui Mihail Sadoveanu.

Lucrările Hoinar prin Bucegi, Farmecul genezei și altele din colecția „Patria noastră”, au devenit lectura preferată a cititorilor Simion Nicolae și Ionescu Gheorghe elevi în clasa VII-a.

Călin Leopold, elev al clasei IX-a a citit lucrarea Luptători pentru pace, socialism, și fericirea poporului care i-a produs o puternică impresie. După citirea ei, a recomandat-o cu multă căldură altor cititori.

Ilie Pintilie, viața și lupta sa au emoționat atât de mult pe micii cititori, încât bibliotecarul la cererea multora din ei a organizat lectura în colectiv a biografiei acestuia. Lucrarea a fost cerută apoi de mulți alți cititori. Vasile Stelian, lucrător la cooperativa „Tehnometal”, sudorul Ionită Constantin și tehnicianul Lungu Dumitru, frecvenți cititori în sala de lectură consultă astăzi lucrări ce oglindesc lupta partidului în trecut, transformările revoluționare din patria noastră, lupta pentru menținerea păcii. O dată cu lucrările din colecția „În ajutorul celor ce urmează cercurile de studiere a istoriei P.M.R.” de documentele din istoria P.C.R., materialele Congresului al II-lea al P.M.R. și ale Consfăturii de la Constanța, ei sînt îndrumați de bibliotecar să se obișnuiască a face o lectură variată, recomandându-le cărțile care pot completa în mod practic cunoștințele teoretice.

Lucrări ca Zorii robilor de V. Em. Galan, Regele Palaelibus de I. Ludo, Străinul de Titus Popovici, Răscoala de L. Rebreanu, Oțel și piine de Ion Călugăru, Bărăgan de V. Em. Galan și Desfășurarea de Marin Preda sînt recomandate acestor cititori și ele le sînt de folos și pentru completarea bibliografiilor cercurilor politice.

Alături de îndrumarea individuală, manifestările de masă privind educația patriotică a cititorilor au ocupat un loc deosebit în activitatea noastră.

Campania electorală din acest an, 16 Februarie — ziua luptei, ceferiștilor și petroșiștilor, împlinirea a 110 ani de la revoluția anului 1848 în țara noastră, 23 August — sărbătoarea eliberării patriei, au prilejuit colectivului nostru organizarea unor acțiuni de masă, care prin tematica lor să contribuie la dezvoltarea dragostei de patrie și de partid.

Secția metodică și bibliografică a întocmit pentru aceste manifestări planuri de lectură, bibliografii de recomandare și scrisori metodice folosite de cititori cît și de lucrătorii din bibliotecă.

Expoziții de cărți legate de aceste aniversări s-au organizat cu contribuția tuturor secțiilor bibliotecii noastre.

În cinstea zilei de 23 August, sala de lectură a organizat expoziția Lupta poporului nostru pentru eliberarea de sub jugul fascist și întărirea regimului democrat popular în țara noastră. Expoziția avînd două secțiuni, a reunit sub această temă lucrări legate de trecutul de luptă al poporului nostru, sub conducerea P.C.R. și viața nouă ce se construiește în regimul democrat popular. Această expoziție a trezit interesul multor cititori care au solicitat lucrările recomandate.

Secția bibliotecilor mobile și de casă, a organizat cu aceeași ocazie, o serie de manifestări de masă. Una dintre cele mai reușite a fost după-amiaza literară Figuri de luptători pentru socialism, pentru fericirea poporului, desfășurată la biblioteca de casă nr. 19 din orașul nostru. Pe lângă prezentarea literar-artistică a vieții unor eroi ca Ștefan Gheorghiu, Ilie Pintilie, etc., manifestarea a fost completată cu lectura artistică a unor fragmente din Grivița roșie de Marcel Breslașu, Mierla lui Ilie Pintilie de Veronica Porumbacu, Cîntec de leagăn al Doncăi de Marcel Breslașu și Lazăr de la Rusca de Dan Deșliu. Cu acest prilej ceferistul Moise Ion și deputatul Marinescu Alexandru au scos în evidență marele rol pe care îl au cărțile în prezentarea reală a istoriei luptei poporului nostru. După manifestare, mulți cititori și invitați au solicitat cărțile de mai sus.

În atenția secției metodice și bibliografice a stat îndrumarea bibliotecilor din regiune pentru o activitate susținută în scopul educației patriotice a maselor. Lucrările **Indicator metodic și bibliografic privind acțiunile educative în campania pentru alegerea de deputați în sfaturile populare, Anul 1848, 23 August 1944 — 23 August 1958**, tipărite și trimise în regiune bibliotecilor de masă și celor școlare au avut drept scop îndrumarea acestora spre o activitate susținută în această direcție.

Un exemplu grăitor de felul cum au fost folosite materialele metodice trimise de noi, îl oferă biblioteca sătească Pietroasele, raionul Mizil, care în preajma zilei de 23 August în cadrul unei seri literare dedicată unor figuri de luptători pentru fericirea poporului a organizat întâlnirea cititorilor cu bătrînul tată al lui Constantin Godeanu, care a evocat figura acestui luptător.

Printre sarcinile noastre de viitor, educația patriotică rămîne să ocupe un loc deosebit. În planul nostru de muncă, popularizarea și difuzarea lucrărilor ce vor apare cu ocazia împlinirii a 11 ani de la proclamarea R.P.R. constituie una din sarcinile principale.

Sub îndrumarea permanentă a secțiunii de învățămînt și cultură care se ocupă de orientarea conținutului muncii noastre, biblioteca regională și-a propus întocmirea unei bogate bibliografii privind problemele patriotismului socialist. Pe de altă parte, la seminarul regional pe tema educației patriotice, seminar pe care secțiunea regională îl va organiza cu un larg cerc de activiști, biblioteca regională va susține un referat privind importanța cărții în educația patriotică a oamenilor muncii.

Aspecte din dezvoltarea bibliotecilor publice în regiunea București

În anii Republicii Populare Romîne s-a înfăptuit o revoluție în domeniul culturalizării maselor, în care cartea a jucat un însemnat rol. Zeci de mii de biblioteci, răspîndite pe întregul cuprins al țării, pun la dispoziția oamenilor muncii cărți editate în tiraje fără precedent.

Noii cititori apăruiți în bibliotecile noastre sînt oameni ai muncii din fabrici și uzine, țărani muncitori ținuți pînă nu de mult departe de binefacerile culturii, femei cărora starea de inferioritate socială și politică nu le-a îngăduit contactul mai larg cu slova tipărită, copii și tineret.

Pentru a prezenta o situație a modului în care au evoluat bibliotecile de masă din țara noastră în anii de la întemeierea Re-

publicii, precum și linia pe care au urmat-o în cursul dezvoltării lor, e de ajuns să ne oprim privirile asupra muncii cu cartea în regiunea București, rezultatele obținute aici fiind caracteristice pentru întreaga țară. Pentru aceasta, vom pleca de la o serie de date existente în activitatea bibliotecilor din regiune, imediat după reorganizarea lor în forma actuală, adică după 1952, cînd, așa cum se știe, bibliotecile noastre, ajutate și îndrumate de partid, au făcut un pas hotărîtor pe drumul culturalizării maselor muncitoare.

Astfel, în anul 1953, au existat în regiunea București 56 biblioteci sătești, cărora le-a revenit sarcina de a proba în mod experimental un sistem nou în răspîndirea cărții

la sate și atragerea țărănimii muncitoare la preocupări de cultură. În 1956 numărul total al bibliotecilor sătești înființate în regiunea București, a fost de 103, cu tendință de creștere.

Această evoluție poate fi urmărită și prin examinarea cifrelor referitoare la numărul cititorilor atrași în bibliotecile publice ale regiunii, în anii aceștia. De la 160.000 în anul 1953, numărul lor a crescut la 168.000 în 1955, iar în 1957 au fost înregistrați peste 220.000 cititori. Astăzi, mai ales după succesele înregistrate în cadrul concursului bibliotecilor de la sate, numărul cititorilor a crescut la unele biblioteci din regiune, într-o proporție care trece de 50 la sută.

În ce privește numărul cărților citite, cifrele ne arată că cerințele culturale ale oamenilor muncii, cresc într-un raport direct cu mijloacele culturale ce li se pun la dispoziție. Astfel, în anul 1953, s-au numărat în regiune 510.000 cărți citite, în 1955 numărul lor a fost de 717.000, pentru ca în anul 1957 să ajungă la 1.057.000.

Desigur, că acestei evoluții a trebuit să-i urmeze în același ritm și creșterea fondurilor de cărți. În 1953 totalul fondurilor de cărți la bibliotecile publice ale regiunii se ridica la 880.000; în 1955 el era de 1.500.000. După alți doi ani, inventarele bibliotecilor raionale, sătești, ale căminelor culturale și ale colțurilor roșii de la gospodăriile agricole colective, prezentau 1.655.00 cărți.

Dar avântul realizat de bibliotecile publice din regiunea București, sub îndrumarea și cu ajutorul neprețuit al partidului și guvernului, nu trebuie măsurat numai prin numărul de cărți, al cititorilor, al cărților citite sau al exemplarelor intrate în biblioteci în anii aceștia, ci și prin felul cum aceste comori ale culturii naționale și universale au ajuns în mâinile celor ce le-au fost destinate, în mâinile poporului muncitor. Faptul că bibliotecile trebuie să îndeplinească rolul de educatori ai maselor, le-a impus obligația de a găsi metodele cele mai adecvate acestui scop. Dacă cu 10—11 ani în urmă, primele biblioteci existente în regiune, puține la număr, se mulțumeau cu o activitate

mecanică de împrumut, astăzi la conducerea bibliotecilor sînt cadre mai bine pregătite din punct de vedere politic și profesional, care caută să aplice diverse metode pentru atragerea de cititori și stimularea cititului.

Bibliotecile au izbutit să formeze mase de cititori în sate în care, nu mai departe decît acum 10—12 ani, nu existau cititori. Faptul că în satele din raioanele Roșiori, Videle, Drăgănești, Turnu Măgurele și altele, 20 la sută din numărul populației știutoare de carte vine să citească la bibliotecă, este concludent și pentru calitatea muncii îndeplinite în anii aceștia, de către bibliotecarii noștri. În comuna Putineiu, din raionul Giurgiu, proporția știutorilor de carte din comună înscriși la bibliotecă trece de 30 la sută. Interesant este că această cifră reprezintă — la rîndul ei — o proporție de 97 la sută din familiile comunei, cu alte cuvinte aici s-a realizat, după cum se vede, lozincea sub care s-a desfășurat concursul bibliotecilor de la sate „Nici o casă de țaran muncitor, fără cititor”.

Un alt indiciu al sensului în care a evoluat activitatea cu cartea în satele regiunii București, îl constituie bibliotecile mobile. În trecut această formă de răspîndire a cărții pînă la locurile cele mai îndepărtate, era necunoscută. Astăzi, mai bine de 600 de biblioteci din regiunea București antrenate în concursul bibliotecilor de la sate, împrumută cărți sub această formă, de la bibliotecile raionale, completîndu-și fondurile cu cărți care le lipsesc, sau sporind exemplarele pentru care se prezintă cereri mai multe, satisfăcînd în felul acesta nevoile cititorilor.

Numai biblioteca sătească de la Putineiu a trimis anul acesta un număr de șase biblioteci mobile în satele din jur, aprovizionîndu-le cu cărți pe baza preferințelor formulate de cititori din acele comune. La rîndul ei, această bibliotecă sătească își întregeste fondul propriu de cărți împrumutate de la biblioteca raională.

Caracteristic pentru bibliotecile noastre este nu numai marele număr de cărți eliberate unui număr mare de cititori, ci și faptul că ele au izbutit să ofere cititorilor cărți diferite, potrivit cu pregătirea și cu

interesul acestora. Aceasta a fost posibil pe calea unei îndrumări sistematice, care are ca obiectiv ridicarea nivelului politic, profesional și cultural al oamenilor muncii, atrași în biblioteci. În această privință trebuie menționat numărul din ce în ce mai mare al celor care, pe lângă cărți de beletristică, citesc și cărți de ideologie, știință popularizată, precum și cărți legate de munca lor.

În anul acesta, în primele trei trimestre, mai bine de 20% din cărțile difuzate în rîndurile țărănilor muncitori din satele raioanelor Alexandria, Giurgiu, Olteni, Slobozia, Snagov, Turnu Măgurele, au fost cărți cu conținut agrotehnic. La Putineiu, indicele de citire al cărții agrotehnice a fost în cursul acestui an de 7,5 iar al circulației de 1,4. Bibliotecile din Stoinești, Arsache, Băneasa, (raionul Giurgiu) au difuzat tot în cursul acestui an, aproximativ 1000 de cărți fiecare, ceea ce revine la circa 15—23% din totalul cărților în circulație în această perioadă.

Nu se pot trece în revistă aspectele muncii cu cartea în regiunea București, ci doar dacă acest lucru se face sumar cum l-am făcut noi, fără a aminti locul important pe care îl ocupă în viața acestor biblioteci manifestările de masă în scopul popularizării celor mai bune cărți și atragerii de noi

cititori. De la consfăturile de cititori cu un număr redus de participanți, ale căror înciputuri modeste le-am semnalat în paginile revistei noastre cu 8—10 ani în urmă, pînă la formele noi de astăzi, cum sînt expozițiile tematice, expunerile bibliografice sau concursurile în genul „Cine știe, câștigă”. este un drum însemnat care denotă că masele dornice de cultură răspund cu entuziasm la orice inițiativă interesantă a bibliotecilor.

A crescut între timp și numărul cercurilor de citit, această metodă specifică a muncii cu cartea la sate. Pînă acum șapte-opt ani se numărau destule sate în regiunea București în care această metodă n-a putut fi aplicată decît cu totul izolat și cu multe dificultăți pe cînd astăzi nu se mai află sat în care să nu funcționeze mai multe asemenea cercuri de citit, ca de pildă, în satul, Buzescu unde sînt organizate pînă în prezent, 37.

Cele înfățișate mai sus nu reprezintă decît anumite faturi ale dezvoltării muncii cu cartea în regiunea București, în ultimii ani. În condițiile prielnice pe care partidul și guvernul le pune la dispoziția bibliotecilor, acestea sînt chemate ca în viitor să desfășoare o activitate și mai cuprinzătoare, pentru a obține noi succese în munca de culturalizare a maselor cu ajutorul cărții.

ȘTIRI

● La Moscova a apărut o scurtă enciclopedie intitulată **Energia atomică** care își propune să transmită marelui public cunoștințe în legătură cu problemele dezagregării atomice, la nivelul de înțelegere a tuturor cititorilor.

Lucrarea conține nu mai puțin de 2500 articole scrise de diferiți oameni de știință sovietici.

● În cartierul arab Medina din Tunisia se află biblioteca asociației Ibn Haldun care a strîns pînă în prezent circa 4000 de cărți, și care este frecventată de un mare număr de membri ai acestei societăți.

Biblioteca are și o sală de lectură.

Tot în acest cartier se află biblioteca națională a Tunisiei, care joacă un rol deosebit în viața culturală și științifică a țării, fiind dotată cu bogate fonduri de cărți.

● După cum se știe primul loc în lume în ceea ce privește editarea operelor de beletristică îl ocupă Uniunea Sovietică.

A doua țară este Japonia; locul al treilea îl ocupă Marea Britanie. India este țara care ocupă locul al patrulea pe scară mondială. Numai în cursul anului 1957 s-au tipărit în această țară 18.559 titluri de cărți literare.

100 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR

La 24 ianuarie 1959 se va sărbători în întreaga țară împlinirea a 100 de ani de la Unirea Principatelor.

Insemnătatea istorică a Unirii constă în aceea că ea a stat la temelia întemeierii și dezvoltării statului național român. Unirea a fost rezultatul unor aprige lupte de clasă, înfăptuind una din principalele revendicări ale revoluției din 1848. Masele largi ale poporului legau de idealul înfăptuirii unității naționale aspirațiile lor fierbinți de lichidare a robiei feudale și a jugului turcesc. Făurirea unui stat național unitar era o necesitate obiectivă, dictată de dezvoltarea forțelor de producție, de legile dezvoltării sociale care impuneau largirea pieții interne, înlăturarea fărâmițării feudale și a restricțiilor de bresle care frâneau dezvoltarea manufacturilor și întreprinderilor. Actul Unirii a fost înfăptuit de popor în urma unei lupte de decenii împotriva crunților săi dușmani dinlăuntru și din afara țării — marea boerime și împărăția otomană.

Partidul Muncitoresc Român socotește cultivarea și cinstita tradițiilor istorice luminoase ale poporului ca o parte integrantă a educației masei de oameni ai muncii, a tineretului în spiritul patriotismului socialist. Alături de celelalte tradiții de luptă ale poporului, 24 ianuarie nu este doar o simplă filă a istoriei, oricât de însemnată ar fi ea, ci un izvor viu de încredere în forțele proprii, un imbold înșuflețitor în munca pentru a clădi poporului o țară nouă, frumoasă, mai puternică și mai bogată decât au putut-o visa înaintașii.

Sărbătorirea centenarului aniversării Unirii trebuie să constituie și pentru bibliotecile noastre un nou prilej pentru a contribui cu noi realizări la educația patriotică a celor ce muncesc.

Cercetătorii, masele largi de cititori așteaptă din partea bibliotecilor științifice bibliogra-

fii întocmite la un înalt nivel științific care să ajute la valorificarea celor mai reprezentative lucrări din trecut și de astăzi legate de actul Unirii.

Organizarea unor temeinice manifestări de masă în cinstea zilei de 24 ianuarie reclamă din partea bibliotecarilor să se pregătească din vreme. Planurile lor de muncă trebuie să includă manifestări de masă cât mai variate, menite să ajute masele de cititori la cunoașterea lucrărilor ce ilustrează acest eveniment, a chipurilor luminoase ale patrioților ce au militat pentru făurirea Unirii ca Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, Grigore Alexandrescu, care exprimau năzuința fierbinte a poporului de a dobândi independența națională, eliberarea din robia turcească, pentru reforme democratice. Expoziții, consfătuiri, seri literare, concursuri literare, iată numai câteva metode ce pot fi folosite cu succes în acest scop. Pentru a orienta munca bibliotecilor, lucrătorii bibliotecilor regionale au datoriat de a întocmi și trimite din timp bibliotecilor din regiune, îndrumări metodice privind ziua de 24 ianuarie. Un ajutor în această direcție îl va constitui materialul metodic întocmit de Biblioteca Centrală de Stat în legătură cu Unirea Principatelor.

În dorința de a veni în ajutorul bibliotecarilor, semnalăm în cele ce urmează o serie de lucrări de proză și poezie destinate a fi citite în cadrul cercurilor de citit. Indicațiile noastre pot fi îmbogățite de bibliotecari și cu alte lucrări, unele aflate în volumul **Patrie și libertate** (Buc. ESPLA 1958) precum și în culegerea omagială închinată împlinirii a 100 de ani de la Unire, aflată sub tipar la Editura Tineretului.

ALECSANDRI, V.: *Hora Unirii. Moldova în 1857, Hora lui Cuza Vodă*

În vol. : V. Alecsandri : **Poezii** Ediție îngrijită de G. C. Nicolescu, C. Căpălescu, Gh. Rădulescu. Cu un studiu introductiv de Cornel Regman. Buc., ESPLA, 1957, pp. 266—267, 248—252, 309—310. (Biblioteca pentru toți).

Înfăptuirea Unirii rămâne legată și de numele unuia dintre cei mai mari scriitori ai noștri, poetul V. Alecsandri. Arătând în poezia **Moldova în 1857** că cele mai scumpe aspirații ale poporului se îndreaptă către acest mare act, el cheamă mulțimile la înfăptuirea lui. **Hora Unirii** a devenit atît de răspîndită în mase, încît e socotită adesea ca o producție populară. Mai puțin răspîndită, dar nu mai puțin îndrăgită este și **Hora lui Cuza Vodă** în care se arată cu limpezime ce aștepta poporul de la noul Domnitor,

ALEXANDRESCU, GR. : **Unirea Principatelor**. Dedicată viitorilor deputați ai României. În vol. : Gr. Alexandrescu, **Opere** [Vol.] 1. **Poezii**, Ediție critică, note, variante și bibliografie, de I. Fischer. Studiu introductiv de Silviu Iosifescu. Prezentarea grafică, O. Adler. Supracoperta : J. Perăhim. Buc., ESPLA, 1957, p. 259—261.

În afară de fabule în care cu violență aspectele cele mai variate ale societății timpului său, poetul militant Gr. Alexandrescu a salutat și el Unirea ca pe un eveniment de seamă merit să ducă la ridicarea poporului din starea grea în care era ținut. Adresîndu-se deputaților adunați să înfăptuiască și să consfințească prin votul lor Unirea, poetul le amintește că de felul în care vor vota ei depinde viitorul țării. Pentru a nu fi blestemați și urîți de urmași, pentru a duce țara la vechea stare de libertate față de jugul otoman, scriitorul găsește cele mai calde cuvinte pentru cei din Sfatul Țării de atunci.

BOLINTINEANU, D. : **Viața lui Cuza Vodă, memoriu istoric** (Fragment) În vol. : D. Bolintineanu : **Opere alese** [Vol.] 2 Proză Buc. ESPLA 1955, p. 295—304 (Biblioteca pentru toți).

Prin memoriile sale, poetul și prozaorul D. Bolintineanu demască pe cei care au fost dușmanii Unirii printre care un loc de frunte l-a deținut marele latifundiar Barbu Catargiu. El se opunea Unirii pentru a-și apăra moșiile și privilegiile, nesocotind năzuințele poporului. **Fragmentele Trădătorii de Patrie și Barbu Catargiu** sînt edificatoare în această privință. Scurtele portrete ale Domnitorului Cuza și a patriotului C. Negri, sînt menite să pună mai mult în evidență dragostea de țară, a acestor bărbați luminați.

BOLLIAC, CEZAR : **Acvila străbună, Răsunset la Hora Unirii**. În vol. Cezar Bolliac : **Opere** [Vol.] 1. Ediție, note și bibliografie de Andrei Rusu, cu o introducere de George Munteanu. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 320—321 și 324—327 (Clasicii romîni).

Neobositul luptător pentru unire și progres care a fost C. Bolliac a închinat o bună parte din scrierile sale — poezii și articole — luptei pentru ștergerea hotărului de la Milcov și pentru acordarea de drepturi marșelor. În poezia **Acvila străbună**, el înalță o chemare pătimașă către întregul popor pentru a fi demn de gloria marilor înaintași în istoria țării. Această glorie poetul o aseamănă cu o acvilă care trebuie să se trezească și să cheme la luptă pe urmașii dacilor, de la munte la mare. **Răsunset la Hora Unirii** este o poezie inspirată de vestita **Horă** a lui V. Alecsandri, plină de bucurie și avînt.

CREANGĂ, ION : **Moș Ion Roată și Unirea. Moș Ion Roată și Vodă Cuza**. În vol. : Ion Creangă : **Opere** Ediție îngrijită și glosar de G. T. Kirileanu, Buc., ESPLA, 1957, pp. 119—123, 124—129.

Creangă ne arată că în Divanurile Ad-hoc nu s-au înfruntat numai partizanii Unirii cu separatiștii, ci înșiși exploatații și exploatații. Astfel, Moș Ion Roată se preface că nu pricepe vorbirea unui boier liberal, care trîncănea despre drepturile celor mulți. Ca să fie înțeles mai bine, boierul

puse cîțiva țărani veniți ca participanți la Divanurile Ad-hoc să urnească un mare bolovan, pe care Moș Ion nu izbutise să-l clintească. Pilda este interpretată de țăranul cu mintea pătrunzătoare, ca o dovadă că și în viitor cei care vor purta greutățile vor fi tot muncitorii. Intr-adevăr, așa cum se arată în a doua povestire, la cîțiva vreme după înfăptuirea Unirii, Domnitorul înfilnește pe Moș Ion Roată care i-a ieșit înainte cu o plîngere pentru oprimările ce le îndură din partea boierului liberal din Divanul Ad-hoc.

SADOVEANU MIHAIL: *Domnul poporului. Legenda lui Cuza Vodă.* În vol.: Mihail Sadoveanu, *Opere* [Vol.] 6, Buc., ESPLA, 1956, pp. 308—313, 314—320.

Nădejdea poporului în Unire și Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, cel ce întruchipa acest act important, a fost atît de mare încît l-a trecut în legendă. În povestirile de mai sus, maestrul Mihail Sadoveanu, înfățișează dragostea de care s-a bucurat primul domnitor al Principatelor Unite. În prima povestire, scriitorul descrie una din sărbătoririle amintirii lui Alexandru Ioan Cuza la Iași, în vestita

piață a Unirii, unde se adunaseră truditōri din toată țara. Stînd de vorbă cu unii dintre acești participanți la sărbătorire, autorul are prilejul să alle cît de adine a pătruns în sufletele oamenilor de rînd imaginea domnitorului. În *Legenda lui Cuza Vodă* este înfățișată tocmai una din aceste fapte, care l-a făcut pe Alexandru Ioan Cuza atît de popular. Anume, trecînd printr-un sat în straie schimbate, și aflînd de silniciile vornicului local, Cuza pedepsește pe slujbașul necinstit.

SION G.: *La Unire* În vol.: *Patrie și Libertate.* Din poezia anilor 1840-1880. Ediție îngrijită de Constantin Măciucă. Buc., ESPLA, 1958, p. 285-286. (Biblioteca pentru toți)

Poezia și întreaga literatură legată de Unire este foarte bogată. Această producție e caracterizată printr-o căldură deosebită, mărturiseste un avînt sincer și plin de patos din partea unor poeți ca A. Mureșanu, G. Baronzi, G. Crețeanu, Gh. Tăutu și mulți alții. Unul dintre aceștia este și G. Sion, care în oda sa *La Unire* aduce o nouă mărturisire a bucuriei cu care întreg poporul aștepta Unirea.

Ș T I R I

● Din partea secției de publicații științifice, biblioteci și muzee a secretariatului de stat pentru școlile superioare și de specialitate din R.D.G. se comunică următoarele:

„În cursul acestui an încă se va petrece un eveniment important privitor la bibliotecile științifice, arhivele și muzeele științifice:

În urma hotărîrii guvernului sovietic vor fi înapoiate, în afară de renumitele comori culturale, despre care a anunțat nu de mult presa mondială și alte (fonduri) din domeniul bibliotecilor științifice. Acest eveniment este cu atît mai important cu cît este vorba de lucrări pe care pînă și cercurile de specialitate le considerau pierdute.

S-a dovedit că, cu toată acțiunea de distrugere sălbatică întreprinsă de armatele fasciste învinse, au putut fi salvate însemnate

comori culturale de către ofițerii armatelor sovietice, chiar cu prețul vieții lor. Ele n-au avut soarta celor aproape 50.000 volume evacuate din bibliotecile poloneze care au fost stropite cu benzină și arse la Varșovia de către bandele S.S. înfrînte.

Bibliotecile științifice se vor strădui ca în cel mai scurt timp să pună la îndemina cercetătorilor aceste fonduri așa cum au făcut bibliotecile din Dresda și Gotha cu fondurile aduse îndărăt mai înainte.

O seamă de biblioteci și institute științifice ale Uniunii Sovietice pregătesc aceste cărți și le vor preda în cursul acestui an, comisiei de experți ai Secretariatului de stat pentru școlile superioare și de specialitate. Despre aceasta se vor comunica amănunte”.

BIBLIOTECA NOASTRĂ A ÎMPLINIT 50 DE ANI

IOANA STANCOVEANU

*Vice-președintă a Comitetului Executiv
al Sfatului Popular regional Craiova*

Au trecut 50 de ani, de când, în anul 1908, primarul de pe atunci al Craiovei, N. P. Romanescu, unul dintre intelectualii din oraș animat de idei progresiste, a trecut la aplicarea în practică a testamentului lui Alexandru Aman, amenajând în acest scop o clădire mare și dotînd-o în același timp cu mobilierul necesar. În camerele de la parter ale imobilului au fost rezervate două săli pentru bibliotecă, iar în alte două camere ca și în holul de la etaj, s-au pus bazele muzeului și pinacotecii de astăzi.

Pe Alexandru și Aristia Aman se cuvine să-i amintim aci în câteva cuvinte. Ei fac parte din pleiada oamenilor de cultură, animați de înalte idei patriotice, de la începutul secolului al XIX-lea. Participanți la răscoala lui Tudor Vladimirescu, ei luptă mai tirziu în rîndurile revoluționarilor din 1848, rămînînd toată viața adepți ai mișcărilor de înnoire socială.

Fără sprijinul statului și al guvernului din acea vreme, Alexandru și Aristia Aman au săvîrșit o seamă de opere sociale, numai cu scopul de a veni în ajutorul poporului sărăcit de exploatare, adus în sapă de lemn, secerat de boli, sărăcie și obscurantism.

Aproape de sfîrșitul vieții, în anul 1848, Alexandru Aman își așterne pe hîrtie ultimele dorințe în legătură cu averea ce-i rămăsese și din care pînă atunci făcuse atîta bine celor năpăstuiți.

Cuvintele de început ale testamentului prin care își lasă întreaga avere instituțiilor de folos public, sînt grăitoare și edi-

ficatoare pentru noi: „Să serve pentru totdeauna mai întîiu pentru clădirea și în urmă pentru întreținerea în orașul Craiova a unui spital de douăzeci paturi pentru cei bolnavi și pentru cei bătrîni ajunși nepuțincoși din orice treaptă socială și fără nici o distincțiune de avere sau religione”. Pentru a-și exprima sentimentele ce le nutrea poporul și interesul ce-l purta pentru ridicarea lui social-culturală, lasă restul averii pentru înființarea bibliotecii și pinacotecii din strada Kogălniceanu, despre care testamentul vorbește astfel:

„Pentru cultura poporului din orașul meu natal Craiova, las bibliotecă mea, precum și toată colecțiunea mea de tablouri originale, de diferite școale și o mică parte numai copii. Portretele originale ale familiei mele, obiecte de artă și toate mobilele, cu acestea să se înființeze o bibliotecă liberă tuturor și un muzeu pentru răspîndirea culturii de frumos în sine, deschis publicului de două ori pe săptămîină, iar bibliotecă în toate zilele, afară de sărbători”.

Și mai departe vorbind de scopul acestei instituții, testatorul arată că „aceste două așezăminte, vor avea menirea să serve de un bun și util început pentru toți, prin desvoltarea și marele folos ce se vor produce în timpuri”, adică în viitor, despre care Alexandru Aman ca orice intelectual înaintat știa că va aparține poporului muncitor.

După moartea acestuia, rămîne testatară și legatară a averii cu misiunea de a aduce la îndeplinire cele lăsate de Ale-

xandru Aman, soția lui Aristia. Din cuprinsul testamentului olograf datat la 16 septembrie 1904, reiese că, testatara și legatară acestor înscrisuri întărește dorința defunctului și trece în mâinile autorităților — primăriei — orașului Craiova, bunurile testate. În felul acesta a luat ființă biblioteca și pinacoteca Aman.

Nicăeri, nici un document, nici un act oficial nu dovedește că autoritățile regimului burghez-moșieresc au fost în vre-un fel interesate, bucuroase de generozitatea și spiritul patriotic care au însuflețit pe cei doi soți Alexandru și Aristia Aman, unii dintre oamenii înaltați ai vremii lor.

Biblioteca Aman își începe inițial activitatea cu un număr de 2677 volume dintre care 1880 de titluri, toate donate de testator.

La acest fond inițial s-au mai adăugat 2583 de titluri cu 3096 volume, donate de N. P. Romanescu.

În condițiile unei societăți în care un popor întreg gemea sub apăsarea exploatarei, în vreme ce păturile suprapuse erau cuprinse de patima nebună a îmbogățirii, a concepției politicianismului și cosmopolitismului, biblioteca Aman își începe activitatea cu un personal redus, prost plătit, cu un buget nesatisfăcător, ciuntit și jefuit de primarii care se succedau rînd pe rînd, odată cu partidele ce veneau la putere.

Mulți ani, biblioteca Aman a funcționat numai cu fondul de cărți primit din biblioteca donatorilor.

Acest fond de cărți cuprinde un număr important de exemplare de preț din operele științifice, de artă, beletristică, studii și cercetări folcloristice și istorice, enciclopedii și o bogată colecție de cărți și cursuri juridice, care a constituit decenii întregi singura posibilitate de a studia pentru mulți tineri, cari îndrăzneau să înfrunte vitregia vremurilor și să năzuiască spre cultură.

Datorită, pe de o parte faptului că aproximativ 50% dintre cărți erau scrise în limbi străine, iar pe de altă parte, că erau multe restricții în ceea ce privește frecventarea bibliotecii (plata unei taxe și

acces numai pe bază de recomandare), numărul cititorilor și al cărților citite era destul de restrîns.

În medie, frecventau biblioteca 100—150 cititori, care consultau aproximativ 600—700 cărți pe timp de un an.

Lipsa unei evidențe privind activitatea generală a acestui așezămint cultural, ne împiedică să enumerăm toate cadrele care au trecut prin această bibliotecă.

De reținut este faptul că directorul bibliotecii se schimba odată cu guvernul, respectiv cu primarul municipiului.

Stările acestea de lucruri au făcut ca în bibliotecă să domnească haosul. De înzestrarea ei nu se ocupa nimeni, de activitatea ei și mai puțin. De aceea ce cuprindea ca fond de cărți, nici atât, iar de problema cine erau cititorii, nici o grijă.

Alexandru Aman ca intelectual înaintat, progresist, ale cărui idei și a cărui gândire se desprind tot așa de luminos ca și cele ale fratelui său, pictorul Theodor Aman, avea desigur în biblioteca lui, cărți care puteau ei și mai puțin. De ceea ce cuprindea ca și orice intelectual dintr-o familie cu veche tradiție și cu multe posibilități, un covârșitor număr de cărți în limbile franceză, germană, latină, engleză, etc., care nu puteau fi cercetate decît de un număr redus de intelectuali „subțiri“, de „rasă“, cum li se spunea.

Biblioteca nu era împărțită după un plan tematic sau științific. Cărțile erau așezate în rafturi după numărul de înregistrare general, indiferent de conținut și specific.

Dar să înfățișăm în cîteva cuvinte, unul din aspectele cele mai semnificative ale împărțirii sălilor de citire ale bibliotecii.

Două săli: cea de la stradă, cu mese lungi acoperite cu o mușama neagră, înconjurată de un rînd de scaune, era pusă la dispoziția oamenilor de „rînd“, a cititorilor din popor, întâmplători, aduși poate de lipsa de ocupație, șomeri, semiintelectuali, etc. studenți veniți să cerceteze și să copieze pe „ruptele“ textele cursurilor universitare, elevii și elevele de liceu, săraci și uneori vre-un funcționar de stat, care constituia o adevărată raritate.

Clădirea bibliotecii regionale Craiova

Sala din stînga intrării cu covoare pe jos, luminată mult mai puternic, avea în mijloc o masă lungă căptușită cu postav roșu.

Cititorii din această sală erau avocați cu renume, magistrați cu moșii și cu întinse relații în „lumea mare”, politicieni și odraslele unor bogătași ai Craiovei.

O vreme, s-a perceput o taxă pentru intrarea în bibliotecă de 0,50 lei, taxă care a dăinuit pînă prin anii 1925—1930.

Desigur că această separare a cititorilor, donatorul n-o prevăzuse în testament, ea este opera politicienilor, care după trecerea bibliotecii în patrimoniul primăriei, au avut grijă să-și asigure interesele lor de clasă dominantă, pînă și într-o sală de lectură a unei bibliotecii.

Cît de mare era grija și cîtă importanță au dat regimurile trecute acestui așezămînt, izvorit din buna și patriotica gîndire a soților Aman, se poate vedea dintr-un document care aparține chiar acelor vremi, și care înfierează nepăsarea, indolența și risipirea averii donate cu scopul nobil de a susține un astfel de așezămînt. Cităm:

„Muzeul și biblioteca Aman, mai mult în virtutea inerției își duc zilele, trăiesc, dăr vegetează. Și aceasta nu din vina conducerii — care face tot ce poate pentru a însufleși așezămîntul instituit de fericirii întru pomenire — soții Aman — ci numai pentru că stăpînirea s-a desinteresat de bibliotecă și muzeu. De fapt însă, tot venitul

a fost înglobat în acela al primăriei, în al cărui buget nu s-au înscris pentru numita instituție decît sumele strict necesare administrației și întreținerii ei, însă nimic pentru noi achiziționări de cărți, abonamente la reviste și cumpărări de opere de artă.¹⁾

Din 1908 pînă în 1914 nu s-a procurat nici o carte pentru bibliotecă. Puținele documente găsite în această direcție ne indică acest lucru.

Din anul 1914 pînă în 1945, numărul de cărți al bibliotecii, în cei 31 de ani parcurși, a crescut doar cu 4013 exemplare.

Dar în pofida vitregiei fostelor regimuri, cu toate lipsurile organizării și funcționării, biblioteca Aman a constituit de-a lungul anilor grei, în care cultura era inaccesibilă maselor, un factor pozitiv în lupta și năzuințele oamenilor din popor, spre lumină și o viață mai bună.

Este adevărat că după primul război mondial, prin numirea în fruntea acestei biblio-

Aspect din depozitul de cărți

¹⁾ Din „Arhivele Olteniei” nr. 95—96, anul XVI, ianuarie-aprilie 1938

teci a poetei Elena Farago, lucrurile s-au mai schimbat puțin. Personalitatea, spiritul organizatoric, insistența permanentă și influența pe lângă autorități a mai mărit întrucâtva fondul de cărți.

În această perioadă, organizarea fondului de cărți s-a îmbunătățit, fără însă a se face o repartizare științifică a lui și fără a se desființa regimul celor două săli.

Dorind să vină în sprijinul dezvoltării bibliotecii, unul din primarii Craiovei, cu înaintate idei progresiste, a început construirea unei noi aripi pentru săli de lectură, și în același timp a donat un fond de peste 30.000 volume din biblioteca lui proprie. Dar nu după mult timp clădirea a rămas în părăsire, paragină și uitare. Când, în anii puterii populare s-a trecut la terminarea ei, nu mai avea bun decît zidurile. Cărțile zăceau aruncate într-una din aceste săli neterminate decenii de-a rîndul, roase de soareci, putrezite de vreme, risipite.

Între anii 1945—1950, biblioteca a rămas tot sub conducerea primăriei orașului Craiova, dar și-a lărgit sfera de activitate, în sensul că a fost pusă la dispoziția oamenilor muncii, cititorii obișnuiți.

Către sfîrșitul anului 1950, odată cu raionarea teritoriului R.P.R. biblioteca orașenească Alexandru Aman, a fost transformată în bibliotecă centrală regională.

De atunci, numărul volumelor a crescut vertiginos, ajungînd la 79.500 exemplare azi, crescînd deci cu peste 70.000 exemplare. Fondul nou de cărți cuprinde lucrări din toate domeniile de activitate și este accesibil tuturor categoriilor de cititori. Majoritatea cititorilor sînt muncitori, țărani muncitori, funcționari și tehnicieni, elevi și studenți.

Dacă facem o comparație între anul 1953 și 1957, situația se prezintă astfel:

În anul 1953, numărul cititorilor înscrși a fost de 5291, cu o frecvență de 22.144; numărul cărților consultate 28.284.

În anul 1957, au fost înscrși 12.095 cititori, cu o frecvență de 108.174; cărți consultate — 209.653.

Această dezvoltare a fost posibilă datorită satisfacerii cerințelor culturale mereu crescînde ale maselor de oameni ai muncii.

Azi, biblioteca centrală regională este deservită de un personal alcătuit din 17 lucrători cu pregătire profesională și culturală corespunzătoare, repartizat pe cele 6 secții: împrumut, bibliografică și metodică, catalogare, documentare, copii și biblioteci filiale și mobile.

Rolul bibliotecii noastre este nu numai de a răspîndi știința și cultura nouă în rîndul maselor muncitoare, dar și acela de a îndruma activitatea tuturor bibliotecilor din cuprinsul regiunii.

Concomitent cu dezvoltarea bibliotecii regionale, începînd cu anul 1951, au luat ființă 19 biblioteci raionale, care dispun de un fond de cca. 15.000 cărți, în medie; excepție fac bibliotecile raionale Turnu Severin și Tîrgu Jiu care sînt deservite de 2 pînă la 6 lucrători, cu o bună pregătire profesională.

De asemenea, în regiunea noastră, începînd din anul 1952 și pînă în prezent, au fost înființate 155 biblioteci comunale cu personal salariat și care dispun în medie de 2000—6000 cărți.

De asemenea, funcționează în bune condiții biblioteci pe lângă fiecare cămin cultural, deservite de bibliotecari voluntari, în marea lor majoritate cadre didactice.

În cursul anului 1958, pînă la data cînd se publică acest articol, în bibliotecile din rețeaua noastră s-au înscris 202.388 cititori, din care 118.496 țărani muncitori. Aceștia au citit 925.147 cărți și broșuri, dintre care 273.958 sînt lucrări de ideologie politică, științifică, tehnică și agrotehnică, ceea ce reprezintă 29,6% din totalul cărților.

S-au împlinit 50 de ani de la înființarea bibliotecii noastre. Dar abia în anii regimului democrat popular această instituție și-a atins adevăratul ei scop pentru care a fost creată. Testamentul lăsat de Alexandru și Aristia Aman nu numai că a fost îndeplinit, dar acest așezămînt de cultură a devenit un bun al întregului popor muncitor din regiunea Craiova care-și aduce cu succes aportul la opera de culturalizare a maselor muncitoare.

PENTRU CONTINUA ÎMBUNĂTĂȚIRE A ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR DE LA SATE

Rezolvarea problemei culturalizării satului a stat și continuă să stea în centrul preocupărilor partidului și guvernului. Desigur că în această problemă un loc deosebit de important îl ocupă dezvoltarea și întărirea activității bibliotecare la sate.

Dacă în trecut, sub orînduirea burgheză, activitatea bibliotecară la sate s-a mărginit doar la înființarea unui număr restrîns de biblioteci la sate, în anii puterii populare creșterea numărului bibliotecilor la sate și a fondurilor de cărți atinge cifre impresionante, iar organizarea cititului a luat amploarea unei mișcări de masă. Sute și mii de cadre didactice își aduc aportul lor plin de entuziasm la dezvoltarea gustului pentru citit.

Totuși, problema organizării cititului și a unor biblioteci care să asigure satisfacerea cerințelor mereu crescînde ale oamenilor muncii de la sate continuă să rămîna deschisă.

De curînd, o nouă măsură a fost luată pentru reorganizarea și întărirea bibliotecilor din mediul sătesc. Este vorba de Ordinul Ministerului Învățămîntului și Culturii din 21 octombrie 1958 care hotărîșete ca în toate localitățile rurale biblioteca școlii de 4 ani să fie unificată cu biblioteca căminului cultural sub denumirea de „Bibliotecă sătească” și totodată definește rețeaua bibliotecilor de la sate. Prin aceasta se pune capăt paralelismului în activitatea acestora, care crea dificultăți în aprovizionarea cu cărți potrivit necesităților tuturor categoriilor de cititori de la sate, făcea aproape imposibilă stabilirea responsabilității pentru gestiunea fondurilor și, datorită deselor schimbări a bibliotecarilor voluntari, îngreuna îndrumarea și controlul acestor unități de către sfaturile populare.

Conform acestui ordin, la sate vor funcționa două categorii de biblioteci: una cu personal

salariat, cu fond bogat de cărți — biblioteca comunală — iar alta condusă de un cadru didactic voluntar, scutit de orice altă activitate obștească — biblioteca sătească.

Astfel, în locul fostei biblioteci de cămin cultural și a bibliotecii școlare elementare, ambele deservite de cadre voluntare, cu fonduri de cărți și posibilități de îmbogățire reduse, se creează o singură bibliotecă — biblioteca sătească.

Noua bibliotecă unificată va trebui să deservescă cu cărți, alfit pe oamenii muncii din sat cit și elevii. Conducerea bibliotecii sătești și gestiunea fondului de cărți vor fi încredințate unui cadru didactic care își va îndeplini această sarcină pe linia activității de culturalizare. De asemenea, pe lângă biblioteca sătească urmează să fie constituit un colectiv format din cadre didactice și alți intelectuali, țărani muncitori, iubitori ai cărții, utemiști, care să ajute bibliotecarii în organizarea bibliotecii și popularizarea cărților în rândul cititorilor de la sate. Directorul școlii și directorul căminului cultural din localitate vor trebui să aibă grijă ca biblioteca să satisfacă necesitățile ambelor instituții și vor răspunde de buna desfășurare a muncii.

În localitățile unde funcționează biblioteci comunale, bibliotecile școlilor de 4 ani urmează să se afilieze la biblioteca comunală. Aceasta înseamnă că aprovizionarea cu cărți a acestor biblioteci, evidența activității și îndrumarea lor se vor face de către biblioteca comunală.

O grijă deosebită se arată în ordin diferitelor categorii de cititori de la sate și în special elevilor ale căror biblioteci se contopesc cu cele ale căminelor culturale și cu bibliotecile comunale. Astfel, se prevede ca bibliotecile comunale să țină seamă în comenziile făcute la colecturi, de nevoile procesului de

învățămînt și a lecturii extrașcolare a elevilor. Totodată în planul lor de muncă bibliotecile trebuie să prevadă diverse acțiuni de masă destinate acestei categorii de cititori. Numirea învățătorilor în calitate de bibliotecari voluntari, existența acestora în colectivul bibliotecii comunale, este cheazășia îndeplinirii în cele mai bune condițiuni a îndrumării lecturii elevilor.

Și pînă în prezent, bibliotecile sătești aveau ca sarcină îndrumarea bibliotecilor căminelor culturale pe care le ajutau cu cărți sub formă de biblioteci mobile. Totuși, acest lucru se făcea sporadic, depinzînd în special de pregătirea și interesul bibliotecii respective.

În scopul unei și mai bune coordonări a muncii, Ordinul Ministerului Învățămîntului și Culturii mai stabilește că bibliotecile sătești din satele dependente comunelor în care funcționează biblioteci comunale cu personal salariat să devină filialele bibliotecii comunale, iar pe măsura înființării, conform planului de stat al noilor biblioteci comunale, bibliotecile sătești din satele aparținătoare acestor comune să devină filialele bibliotecilor comunale respective.

Din punct de vedere organizatoric, îmbunătățirea activității bibliotecare la sate se putea rezolva numai prin îmbinarea activității unor cadre salariate de bibliotecari calificați cu aceea a unor cadre voluntare cu experiență și atașament pentru munca obștească. Și iată că noul Ordin al Ministerului Învățămîntului și Culturii vine să traducă în viață sarcina trasată de partid. Bibliotecarii bibliotecilor comunale vor răspunde pe viitor de activitatea bibliotecilor sătești filiale și de gestiunea fondurilor de cărți din aceste biblioteci. În acest scop bibliotecarii bibliotecilor comunale sînt obligați să îndrumeze și să controleze sistematic activitatea bibliotecilor sătești din satele componente comunei. Cu ocazia deplasărilor lunare bibliotecarii comunali vor trebui să ajute bibliotecarii cu muncă obștească și colectivele lor în întocmirea planurilor de muncă, în organizarea cercurilor de citit și a manifestărilor de masă pentru popularizarea cărților, vor trebui să ajute în mod

practic la organizarea muncii tehnice a bibliotecilor, după cum vor trebui să verifice exactitatea datelor înscrise în caietele de activitate și în evidența fondurilor de cărți.

Ordinul pune pentru prima dată problema ridicării numărului cititorilor de la sate ca un tot care trebuie să fie rezolvat de cadrele salariate ajutate de cele voluntare. De felul cum bibliotecarii bibliotecilor comunale vor ști să organizeze munca în propria lor bibliotecă, să îndrumeze, să ajute și să stimuleze pe bibliotecarii voluntari, depinde ridicarea numărului cititorilor de la sate.

O grijă deosebită trebuie acordată în această perioadă fondurilor de cărți. Acestea vor fi lăsate pe loc și vor fi încredințate pe bază de proces verbal cadrelor didactice ce conduc filialele. Aprovizionarea cu cărți se va face, începînd de la 1 aprilie 1959 numai prin bibliotecile comunale care sînt obligate să împrăpăteze fondurile de cărți ale filialelor cel puțin trimestrial.

Este necesar să subliniem că, în ceea ce privește reimprăpătarea fondurilor de cărți, o sarcină deosebită revine și conducătorilor bibliotecilor filiale. Aceștia trebuie să stăruie ca în biblioteci să existe cele mai bune cărți care să satisfacă necesitățile de lectură ale tuturor categoriilor de cititori.

Trebuie avut, de asemenea, grijă ca sumele prevăzute în bugetele sfaturilor populare regionale sau raionale pentru aprovizionarea cu cărți și publicații periodice a bibliotecilor, pentru întreținerea lor, etc. să se folosească integral în vederea asigurării funcționării bibliotecilor.

Ordinul Ministerului Învățămîntului și Culturii stabilește în amănunt sarcinile ce revin atît căminelor culturale în ce privește îmbogățirea fondurilor de cărți ale bibliotecilor comunale sau sătești din veniturile lor extra-bugetare, cît și îndatoririle unităților socialiste care sînt chemate să contribuie din fondul lor cultural pentru noi achiziții de cărți la bibliotecile comunale. Sarcinile au fost trasate. Este acum de datoria fiecărui activist de pe frontul muncii bibliotecare să-și mobilizeze forțele în vederea desfășurării cu succes a operațiunilor prevăzute.

Tematica cercurilor de citit

Se știe că perioada lunilor de iarnă oferă condiții deosebit de prielnice pentru desfășurarea unei bogate munci cultural-educative de masă la sate. Este perioada desfășurării unei bogate munci cultural-educative de masă la sate. Este perioada când țaranii muncitori iau parte în număr mare la diferite forme de activitate culturală. Printre acestea, cercurile de citit organizate pe circumscripții electorale, sînt cele mai accesibile, oferind țaranilor muncitori largi posibilități de ridicare a nivelului lor politic și de cultură generală. Dar pentru a-și atinge scopul este necesar ca cercurile de citit să-și desfășoare activitatea pe baza unei tematici cit mai bine alese. Planurile lor de lectură trebuie să fie strîns legate de problemele economice și politice ale țării, ale satului respectiv, să se prevadă lectura unor materiale concrete cu privire la obiectivele ce trebuie atinse.

Rolul principal în întocmirea planurilor de lectură pentru cercurile de citit, îl au bibliotecile. Multi bibliotecari se preocupă din vreme, în mod sistematic, să elaboreze planuri de lectură pentru fiecare cerc de citit în parte, alegînd acele teme care pot contribui la ridicarea nivelului cultural-politic al membrilor respectivi și la lămurirea problemelor ce-i frămîntă. Acesta este și cazul bibliotecii satești din comuna Voinești, raionul Tîrgoviște.

Încă din luna septembrie a. c., această bibliotecă s-a îngrijit de reorganizarea cercurilor de citit, de alegerea și pregătirea responsabililor și lectorilor dintre cei mai buni cititori ai săi și dintre învățători, condiții indispensabile pentru a asigura o bună activitate în cadrul cercurilor de citit.

Paralel cu aceasta, responsabilă bibliotecii, Bucura Maria, a acordat o atenție deosebită stabilirii tematicii cercurilor de citit, întocmind planuri de lectură pen-

tru fiecare în parte. Din experiența anilor trecuți bibliotecara și-a dat seama că lectura întimplătoare nu duce la rezultate bune. Prin lecturi făcute fără o tematică unitară nu se poate asigura continuitatea studiului, de multe ori lectura nu este înțeleasă, iar activitatea se desfășoară în general la un nivel scăzut, slăbind interesul participanților și ducînd de multe ori la destrămarea și chiar la desființarea cercului de citit.

Întrucît întocmirea planurilor de lectură pentru cercurile de citit, era o muncă nouă pentru biblioteca satească din comuna Voinești, bibliotecara a cerut sprijinul bibliotecii raionale Tîrgoviște. Aceasta i-a dat îndrumările cuvenite, întocmind un plan de lectură model pe tema: **Cum explică știința fenomenele naturii.**

Orientîndu-se după acest plan de lectură, folosînd indicațiile primite de la biblioteca raională, biblioteca satească din comuna Voinești a putut să asigure cercurilor de citit o tematică bogată, corespunzătoare sarcinilor pe care le pune construirea socialismului la sate și ținînd seama de pregătirile și interesul membrilor fiecărui cerc în parte. Demn de relevat este sprijinul și contribuția intelectualilor din comună, al cadrelor didactice, al medicilor, agronomului etc., atît în ce privește selecționarea celor mai utile materiale de lectură cît și pentru introducerea lor în programul cercurilor de citit, în ordinea importanței.

Deoarece în comună se desfășoară o intensă acțiune în vederea transformării socialiste a agriculturii, o temă principală a cercurilor de citit a fost lămurirea și convingerea țaranilor muncitori cu gospodării individuale asupra superiorității agriculturii socialiste. În acest sens s-a întocmit un plan de lectură cu tema: **Calea nouă, calea belșugului** în care s-a inclus lectura unor cărți care oferă cel mai prețios ajutor

țăranilor muncitori care urmează să pășească pe făgașul agriculturii socialiste.

La întocmirea planurilor de lectură pentru cercurile de citit, biblioteca sâtească din Voinești a ținut seamă și de evenimentele importante, de comemorări și aniversări, programând lectura unor materiale corespunzătoare. Așa de exemplu, pe luna octombrie, odată cu deschiderea tradiționalei Luni a Prieteniei Romîno-Sovietice, s-a întocmit planul de lectură pe tema: Ce a însemnat și ce înseamnă pentru poporul nostru prietenia cu U.R.S.S.

Justa și prompta informare a țăranilor muncitori asupra problemelor politice interne și internaționale, constituie, de asemenea, subiectul unor tematici pentru aceste cercuri de citit. Pentru explicarea consecvenței politice de pace a mării Uniuni Sovietice, biblioteca a întocmit un plan de lectură în care a fost prevăzută lectura articolelor din ziare în legătură cu tratativele începute la Geneva între reprezentanții guvernului U.R.S.S., S.U.A. și Anglia, în problema încetării experienței cu arma nucleară.

În afară de aceste planuri recomandate în general tuturor cercurilor de citit, biblioteca mai întocmește programe de lectură potrivit cu centrul de interes al membrilor cercului respectiv. Deoarece în comună principalele culturi sînt cartofii, legumele și pomii, biblioteca a întocmit planuri de lectură pentru cultivatorii acestor plante care participă la cercurile de citit. Pentru buna întocmire a acestor planuri, bibliotecara a cerut sprijinul agronomului comunei, de la care a primit indicații asupra noilor cărți apărute în legătură cu aceste culturi. În ce privește cercul nr. 5, condus de învățătoarea Negoescu Lucia, în care majoritatea participanților sînt țărance muncitoare, se întocmesc periodic planuri de lectură pe baza unor cărți care se ocupă cu creșterea și educația copiilor, cu popularizarea unor cunoștințe de artă culinară necesare în gospodărie etc.

Pentru un alt cerc de citit format numai din tineri, cum este de pildă cercul nr. 7, care funcționează pe ulița Voiculeștilor, condus de învățătoarea Andrei Natalia, s-a întocmit un plan de lectură cuprinzînd cărți

și broșuri care ajută la educarea tineretului sătesc în spiritul muncii și dragostei de patrie.

Tot astfel pentru cercul condus de deputatul Miron Dumitru, în care majoritatea participanților sînt membrii ai întovărășirii agropomicole din comună, s-au inclus în plan lucrări care oglindesc realizările sectorului socialist al agriculturii și perspectivele de dezvoltare pe această cale.

Perioada de iarnă trebuie să constituie un prilej de creștere considerabilă, atât cantitativă, cît și calitativă a muncii cu cartea la sate. Toți bibliotecarii să considere îndeplinirea acestor sarcini ca o înaltă datorie patriotică, să-și pună toate forțele și toată pricepera în slujba realizării ei.

Colectivul voluntar al bibliotecii la lucru

Între biblioteca sâtească din comuna Catane Noi, raionul Băilești și masa largă de cititori, s-a statornicit, încă cu ani în urmă, o strînsă legătură. Această legătură este rezultatul unei munci perseverente și plină de entuziasm dusă de bibliotecarul Vilcan C. Petre, în colaborare cu colectivul său voluntar.

În anul 1953, cînd în comuna Catane Noi a luat ființă biblioteca sâtească, prima grijă a bibliotecarului a fost de a atrage spre carte cît mai mulți țărani muncitori, ajutîndu-i să devină cititori permanenți ai bibliotecii. Din rîndul acestora, mulți s-au oferit să muncească benevol în cadrul bibliotecii, preluînd cu timpul sarcini de adevărați propagandiști ai cărților, interesați de viața și activitatea bibliotecii lor.

La început, colectivul voluntar al bibliotecii sâtești din Catane Noi a pornit la muncă doar cu 7 persoane; în prezent el numără 60 de persoane — învățători, ță-

rani muncitori, tineret, elevi. Zi de zi, aceștia aduc o contribuție importantă la dezvoltarea activității bibliotecii și la promovarea ei în rîndul bibliotecilor fruntașe din regiunea Craiova.

Nu este chiar atît de ușor ca cineva să devină membru în acest colectiv voluntar. Este stabilit ca orice nou venit să facă mai întîi o practică de două luni la bibliotecă. Dacă între timp el se dovedește apt, dacă a reușit să-și însușească un minimum de cunoștințe legate de munca cu cartea, dacă este disciplinat, atunci este primit în rîndurile colectivului. Meritul tov. Vilcan este că a știut să transmită colaboratorilor săi cele învățate de el la diferitele cursuri de pregătire profesională pe care le-a urmat ca bibliotecar salariat, la Craiova și Corabia. Pe drept se poate mîndri bibliotecarul cu unii colaboratori cum sînt Nicu M. Ion, Enea St. Marin, Badea S. Ion, Răsteanu I. Aurel, Burnea Constantin, Nicolae Constantin și alții. Aceștia și-au însușit cunoștințele de inventariere a cărților noi intrate, completează registrele de evidență zilnică, aranjează cărțile în rafturi după materii și chiar întocmesc fișe pentru cataloagele alfabetice și sistematice, întocmai unor adevărați bibliotecari calificați.

Cînd tov. Vilcan este chemat la raion pentru ședințe de instructaj sau pleacă în regiune cu diferite sarcini, munca bibliotecii nu stagnează deloc. În acele zile activitatea se desfășoară normal, deoarece îl înlocuiește un membru al colectivului. Acest spirit de colaborare activă însuflețește întreaga activitate a bibliotecii și-i asigură îndeplinirea tuturor sarcinilor ce-i revin, în munca de culturalizare a maselor de țărani muncitori.

Dar pentru ca acest colectiv, atît de larg să poată munci cît mai organizat și mai bine, iar pe de altă parte să poată fi îndrumat și ajutat îndeaproape, a fost necesar să se repartizeze fiecăruia sarcini precise. Astfel, unii răspund de problemele de conținut ale muncii cu cartea, ca de pildă, pregătirea manifestărilor de masă, expoziții, consfătuiri cu cititorii, seri literare, seri de întrebări și răspunsuri. În această muncă sînt antrenati îndeosebi membrii corpului didactic

și cititorii mai ridicați, care întocmesc materialul pentru asemenea acțiuni ca, recenzii, conferințe etc. Cu problemele de ordin organizatoric cum sînt: aranjarea sălii pentru acțiunile de masă, asigurarea ordinei, căldură, lumină, sînt însărcinați alți membri ai colectivului, mai ales tineretul. Munca de agitație în jurul acestor manifestări de masă, o face un alt grup din colectiv care întocmește afișele, mobilizează pe cititori, urmărește îndeaproape felul cum decurg pregătirile, înlăturînd din timp deficiențele ce ar putea dăuna reușitei acțiunilor organizate.

Toate aceste măsuri asigură un conținut bogat activității bibliotecii din Catane Noi. Consfăturile asupra romanelor *Tînăra Gardă* de A. Fadeev, *Brazdă peste haturi* de Nagy Istvan, seri literare pe teme ca *Mihail Sadoveanu, un mare scriitor al poporului nostru* și altele, au avut un frumos succes și s-au bucurat de aprecierea unanimă a cititorilor.

În lunile de vară, în general, cînd la sate pregătirea acțiunilor de masă decurge în condiții mai grele, biblioteca din Catane Noi a putut totuși să organizeze cîteva manifestări destul de reușite, tocmai datorită colectivului său de muncă.

Ca astfel de acțiune a fost consfătuirea cu cititorii asupra cărții *Ana Nucului* de Remus Luca, care a avut loc în primele zile ale lunii septembrie a.c. Pregătirile au durat aproape toată vara. În cadrul pregătirilor, pentru a atrage un număr cît mai mare de participanți, a fost nevoie ca recenzia să fie prezentată de două ori cu scopul ca lucrarea respectivă să fie cunoscută cît mai bine. Cartea a fost citită și în colectiv, pe capitole, la bibliotecă, apoi în cele 9 cercuri de citit. La „Joița tineretului” s-au purtat discuții asupra principalelor probleme din carte, pe bază de întrebări și răspunsuri. În ziua consfăturii, prezentarea cărții a fost făcută de profesorul de limba romînă, care pregătise materialul din timp.

La această consfătuire au participat pe lîngă 50 de cititori și bibliotecarii sătești din raionul Băilești, veniți în schimb de

experiență. Reușita acestei acțiuni a fost un stimulent pentru tov. Vilcan și colectivul său de muncă, în activitatea de viitor.

Una din metodele de bază ale colectivului voluntar este însă colportajul de cărți, care dă cele mai bune rezultate în ceea ce privește mărirea numărului de cititori și pătrunderea cărții în toate casele de țărani muncitori. Munca de colportaj este îndeplinită de 32 membri ai colectivului, care s-au dovedit cei mai buni propagandiști ai cărții.

Ținând seama că în anul trecut biblioteca a înregistrat 648 cititori și 6862 cărți citite, s-a propus ca în planul de muncă pe acest an să se realizeze un număr de 700 cititori și 7000 cărți citite. Sprijinită din plin de colectivul de colportori, biblioteca a reușit nu numai să realizeze acest obiectiv, dar să-l și depășească. În luna octombrie a. c. ea înscrisesse 1048 cititori, ceea ce reprezintă mai mult de 80% din populația știutoare de carte din comună. Totodată a difuzat 13.617 volume, indicele de circulație al cărților, ajungând la 3,03 iar cel de citire la 12,6.

Interesantă la această bibliotecă este îndrumarea muncii de colportaj. Pe un grafic expus în bibliotecă, sînt indicate zilele stabilite pentru colportaj și numărul cărților ce trebuie difuzate pe o anumită perioadă, potrivit planului de muncă. Pe fișele de cititori ale fiecărui colportor, sînt trecute casele de care răspunde în sectorul lui de activitate. Cunoscînd zilele care le sînt rezervate pentru teren, colportorii vin la bibliotecă de unde iau fișele cititorilor respectivi și cărțile necesare. Legătura permanentă și orga-

nizată cu cititorii, discuțiile purtate cu ei asupra cărților citite ușurează munca colportorilor. Aceștia cunoscînd gusturile și preferințele cititorilor lor știu ce cărți trebuie să le ducă, care să-i intereseze și să le folosească.

Prin această metodă mulți țărani muncitori au fost atrași la bibliotecă și au devenit cititorii ei permanenți. Astăzi biblioteca se poate mîndri cu cititori ca Dinu Constantin, Ungureanu Mihail, Băltărețu Nicolae și alții, pentru care cartea a devenit un sfătuitor permanent.

Dragostea și atașamentul colectivului față de bibliotecă se manifestă sub cele mai diferite forme.

Atunci cînd cercul de legătorie nu mai avea materialul necesar pentru a-și continua activitatea și deoarece multe cărți erau uzate, tinerii Ciurea Ștefan și Nicu M. Ion au adus clei, pinză și hirtie necesare reparatului acestor cărți. În numai cîteva zile, peste 300 de cărți au fost redade circulației.

Grija față de avutul bibliotecii, pentru buna lui păstrare a dovedit-o colectivul voluntar și atunci cînd biblioteca s-a mutat în localul cel nou al căminului cultural. Pentru ca să nu se piardă nici o carte și totodată să nu stagneze nici o zi activitatea, o bună parte din colectivul voluntar a ajutat la transportul mobilierului și al cărților, precum și la aranjarea lor în ordine.

În felul acesta colectivul contribuie tot mai mult la dezvoltarea activității bibliotecii sătești din Catane Noi, ajutînd-o să-și îndeplinească cu succes sarcinile ce-i revin în munca cultural-educativă de masă.

Ș T I R I

● Cunoscuta lucrare a poetului german Heine *Despre istoria religiei și filozofiei în Germania*, care niciodată n-a putut fi tipărită în întregime din cauza cenzurii, a apărut acum în R.D. Germană într-o ediție completă. Astfel a putut fi redată marelui public o operă care timp de mai bine de un secol, a fost ascunsă privirilor lui.

● Recent s-a descoperit între cărțile bibliotecii gimnaziului Eötös Iozsef din Budapesta cîteva exemplare rare de cărți și anume *Rerum Hungaricum* de Bonfini, editată la Frankfurt în 1581, o ediție a faimoasei lucrări *Adigiorum Opus* de Erasmus din Rotterdam tipărită la 1528, o carte germană de zoologie din 1563, cărți cu opere de Seneca editate la Veneția în 1643 ș. a.

CONCURSUL, METODĂ EFICACE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA MUNCII CU CARTEA

Ne apropiem de sfârșitul concursului între bibliotecile de la sate. Primit cu entuziasm, concursul s-a dovedit un minunat mijloc de ridicare a întregii activități bibliotecare de la sate, de stimulare a inițiativei creatoare a maselor de bibliotecari pentru atragerea spre bibliotecă a noi și noi contingente de cititori. Lozinca „Nici o casă de țărani muncitori fără cititor” a devenit acum o realitate în numeroase sate și comune de pe întinsul țării noastre.

Răspunzând unei anchete întreprinsă de revista noastră, lucrători ai bibliotecilor regionale, raionale și de la sate au subliniat rolul întrecerilor ca metodă eficientă pentru stimularea continuă a muncii cu cartea. Așa cum arătau Lugossy Bela, bibliotecara bibliotecii sătești din Geoagiu și Elena Solomon, bibliotecara bibliotecii sătești din comuna Miercurea, ambele din regiunea Hunedoara, concursul actual între bibliotecile de la sate nu trebuie să ia sfârșit cu data de 31 decembrie a. c. ci el să continue, eventual sub o formă nouă, îmbunătățită, ținându-se seama în această direcție de experiența câpătată prin organizarea actualului concurs.

Aceasta fiind de altfel dorința unanimă a maselor de bibliotecari, publicăm în cele ce urmează câteva din scrisorile adresate redacției de către bibliotecari, în care aceștia fac o serie de propuneri izvorâte din experiența lor în desfășurarea actualului concurs. Sintem convingși că participarea largă a bibliotecărilor asupra acestei importante probleme, va permite să se găsească formele cele mai potrivite pentru ca la sfârșitul anului viitor bibliotecarii să poată raporta cu mândrie că au tradus în viață lozinca: „Să dublăm numărul cititorilor de la sate” cu care bibliotecarii de la sate au pornit la muncă în timpul lunilor de iarnă.

Concursul trebuie prelungit

DUMITRU CONSTANTIN

Bibliotecar șef la biblioteca
regională Constanța

Concursul bibliotecilor de la sate organizat de Ministerul Învățămîntului și Culturii, pe perioada 23 august 1957 — 31 decembrie 1958, a făcut să crească simțitor activitatea tuturor categoriilor de biblioteci din regiunea noastră.

Numărul cititorilor realizat de biblioteci este aproape dublu față de anul trecut,

iar numărul de cărți împrumutate a depășit cu mult rezultatele anterioare.

Astfel, bibliotecile sătești din raionul Fetești care au încheiat anul 1957 cu un bilanț de 4.105 cititori, au înscris numai pînă la sfârșitul etapei a IV-a a concursului un număr de peste 8000 de cititori; față de aceeași perioadă, bibliotecile din raionul Medgidia și-au sporit numărul cititorilor de la 5.606 la 8.697.

A crescut și numărul cărților împrumutate. În raionul Fetești de pildă, numărul cărților împrumutate în toate bibliotecile sătești este de 34.384 față de 26.466 cărți împrumutate în anul 1957. Numai după patru etape de concurs, în raionul Medgidia s-au realizat 44.896 cărți citite față de 37.231 în anul 1957, în raionul Tulcea 22.920 și în raionul

Hîrșova la 32.329 față de, respectiv, 15.996 și 25.138 cărți citite în cursul anului trecut.

Realizările bibliotecilor căminelor culturale sînt și ele edificatoare de ceea ce a făcut concursul pentru o activitate mai bună cu cartea. De pildă, numai în primele trei etape ale concursului, bibliotecile căminelor culturale au realizat în medie cîte 300 cititori, fiecare din aceștia citind cca. 4 cărți. De asemenea, bibliotecile gospodăriilor agricole colective create în regiunea noastră în perioada concursului au rezultate care concurează cu cele ale bibliotecilor sătești. Astfel de biblioteci care au în medie peste 600 de cititori cu un indice de citire de aproape 6, sînt în comunele Cîrlieciu, raionul Hîrșova, Cuza-Vodă, raionul Medgidia, Ștefan cel Mare, Mihail Kogălniceanu, Hagieni, Jегălia din raionul Fetești.

Rezultatele obținute arată impulsul dat de concursul dintre biblioteci care se oglindește în special, pe linia îmbunătățirii calității muncii cu cartea la bibliotecile sătești.

Concursul a făcut să se diferențieze pe de o parte, biblioteci sătești care sînt aproape, prin realizările lor, de țelul concursului „Nici o casă de țărani muncitori fără cititori”, iar pe de altă parte, biblioteci sătești care se găsesc încă departe de înfăptuirea acestui țel.

De aceea, propunem ca între primele biblioteci sătești să se inițieze un concurs sub lozinca „Toți știutorii de carte, cititori ai bibliotecii”. Pentru aceste biblioteci ar fi bine să se stabilească un indice de citire de minimum 10, iar din totalul cărților difuzate, cartea agrotehnică să fie în proporție de 20%, iar cea social politică de 15%.

Propun ca în anul 1959 să se continue concursul și cu bibliotecile sătești cuprinse în a doua categorie, care n-au reușit să realizeze obiectivele concursului ce se încheie la 31 decembrie, fie că biblioteca s-a înființat în timpul concursului, fie că cele mai multe din ele n-au avut o activitate continuă ca urmare a fluctuațiilor de cadre. Aceste biblioteci ar trebui să se întreaacă sub lozinca „Nici o casă de colectivist, fără cititor matur” obiectivul lor principal

fiind antrenarea unui număr de 50% din numărul populației știutoare de carte din localitate.

Considerăm oportună continuarea concursului sub aceste două aspecte, ținînd cont de necesitatea unui echilibru între bibliotecile cu condiții și rezultate apropiate.

Perioada de concurs între bibliotecile de cămine culturale a coincis cu perioada de unificare a muncii culturale cu aceea de învățămînt, rezolvîndu-se în principiu probleme de ordin organizatoric. Acum, cînd cadrele didactice au înțeles și au căpătat o oarecare experiență în munca culturală, continuarea concursului ar fi binevenită, aceasta contribuind astfel la o îmbunătățire și mai simțitoare a muncii cu cartea la sate.

Concursul între bibliotecile căminelor culturale să se desfășoare pentru realizarea unui procent de 30% din populația știutoare de carte ca cititori, iar toți elevii să fie cititori. Pe plan central să se rezolve posibilitatea premierii trimestriale cu cîte 250 lei a unui număr de cel puțin 20 bibliotecari de cămine culturale.

Aceste biblioteci, împărțite teritorial pe biblioteci sătești, să fie ajutate de acestea, iar cotarea bibliotecii sătești ca fruntașă să fie generată și de această muncă metodică, de îndrumare și control.

Ca urmare a colectivizării totale a agriculturii în regiunea noastră au apărut biblioteci de G.A.S. cu bibliotecari plătiți în zile muncă. Considerăm că aceste biblioteci, avînd condiții deosebite din punct de vedere material, să se întărească separat între ele, putînd realiza succese cu mult deosebite față de bibliotecile de cămine culturale. Bibliotecile de G.A.C. desfășurînd munca în cadrul gospodăriei, avînd ca sarcină popularizarea cărții agrotehnice în scopul măririi producției, socotim că acest concurs ar trebui sprijinit și de către Ministerul Agriculturii și Silviculturii.

Ministerul Agriculturii și Silviculturii ar trebui să dea linia ca și inginerii, agronomii și zootehnicienii să sprijine munca cu cartea, pentru ca bibliotecile să poată aduce un aport mai susținut în lupta pentru ridicarea agriculturii noastre socialiste.

Cîteva sugestii

G. MĂZAREANU
Bibliotecar șef la biblioteca
regională Bacău

Concursul între bibliotecile de la sate inițiat de către Ministerul Învățămîntului și Culturii, cu toate greutățile ce le-a avut, a dat totuși rezultate satisfăcătoare. În regiunea noastră s-a constatat o creștere simțitoare a numărului de cititori și de cărți citite față de anii trecuți. În unele raioane, bibliotecile au obținut rezultate cu mult mai bune în această perioadă, față de anii trecuți. Astfel, bibliotecile satești din raionul Adjud au înregistrat în anul 1957 2.098 cititori și 11.431 cărți citite; în prezent aceste biblioteci au 2.372 cititori și 18.552 cărți citite. În bibliotecile din celelalte raioane, situația se prezintă astfel: în raionul Buhuși, în 1957, 2.342 cititori și 23.855 cărți citite, în prezent 3.313 cititori cu 24.257 cărți citite; în raionul Moinești, în 1957, 2.721 cititori și 30.444 cărți citite, în prezent 3.549 cititori cu 37.735 cărți citite; în raionul Roman, în 1957, 3.887 cititori și 32.850 cărți citite, în prezent 4.477 cititori și 34.159 cărți citite. Aceste cifre au rezultat din analiza etapei a IV-a, deci ele se vor mai mări pînă la sfîrșitul concursului, în decembrie a. c.

Aceeași creștere se constată și la bibliotecile căminelor culturale și caselor de citit.

În general se constată că toate bibliotecile satești au obținut ca 30% din numărul populației știutoare de carte să devină cititori. Îmbucurător este că multe din bibliotecile satești au depășit norma stabilită de concurs, unele atrăgînd ca cititori și 98% din populație.

Din analiza felului cum s-a desfășurat concursul pînă acum, reiese că metoda cea mai bună pentru mărirea numărului de cititori este aceea a colportajului, iar pentru

mărirea numărului de cărți citite înființarea de biblioteci de casă pe ulițele mai îndepărtate ale satului.

Concursul bibliotecilor de la sate ar fi putut să dea rezultate cu mult mai bune, dacă toate Sfaturile populare raionale și în special cele comunale, ar fi sprijinit această acțiune prin asigurarea de condiții optime atît în ceea ce privește stăvilirea fluctuației de cadre în biblioteci, cît și acordarea sumelor necesare pentru procurarea de cărți.

Cunoscînd situația de pe teren, cred că este necesar ca acest concurs să continue pentru că mai sînt multe lipsuri în bibliotecile de la sate și acest concurs s-a dovedit o metodă foarte bună pentru stimularea și înviorarea muncii cu cartea. Greutățile constatate nu ne pot descuraja, iar din lipsurile noastre și ale altora să învățăm, astfel ca de la 1 ianuarie 1959, concursul să meargă mai departe sub lozincă „Cartea în minile fiecărui țaran muncitor”.

În vederea continuării acestui concurs, aș avea cîteva sugestii și propuneri:

Durata concursului să se prelungească încă pentru un an, avînd 4 etape corespunzătoare fiecărui trimestru; să se tipărească instrucțiunile de concurs în număr suficient, astfel ca toate unitățile culturale, toate secțiunile de învățămînt și toate comitetele executive raionale și comunale să le aibă la dispoziție și să le cunoască conținutul. De asemenea, să tipărească formulare statistice cu file trimestriale și file cu întrebări pe care bibliotecile să completeze ce anume au realizat în problema transformării socialiste a agriculturii, în problema educării patriotice a oamenilor muncii, în problema combaterii misticismului. Ar fi bine ca centrele raionale să primească tabele statistice centralizatoare a activității pe întreg raionul și chiar un model de proces verbal de analiză pe care să fie obligate să le trimeată la regiune. Sfaturile populare comunale să asigure baza materială unităților culturale, iar acolo unde prevederile bugetare pentru biblioteci au rămas necheltuite din nepăsare, să se ia măsuri corespunzătoare pentru a nu se pierde acele sume.

Pentru îmbunătățirea continuă a muncii cu cartea în cadrul concursului, ar fi nimerit ca directorii școlilor de centru să controleze activitatea bibliotecilor în concurs din comunele aparținătoare și să propună comitetului executiv măsurile necesare pentru stimularea cadrelor. Pe lângă colțurile roșii din G.A.C. să răspundă de activitatea cu cartea bibliotecarul sătesc, iar acolo unde nu este, să răspundă un cadru didactic. Această măsură este necesară, întrucât s-a constatat că bibliotecile colțurilor roșii au desfășurat o activitate slabă în cadrul concursului.

În sfârșit, propun ca stimularea permanentă a bibliotecarilor în concurs să se facă potrivit prevederilor regulamentului de organizare a concursului și H.C.M. 2390, ceea ce va contribui neîndoios la impulsivitatea muncii cu cartea.

Un minunat stimulent

IOANA PAUNESCU

*Biblioteca căminului cultural
„N. Bălcescu”,
satul Florești, raionul Filiași*

Rezultatele obținute de biblioteca noastră în decursul concursului, i-a atras titlul de bibliotecă frunțasă în etapa a II-a și a III-a pe regiunea Craiova, ceea ce a constituit pentru mine și colectivul meu de muncă un puternic stimulent.

Inițiativa Ministerului Învățământului și Culturii s-a dovedit a fi o bună formă de stimulare a muncii cu cartea, contribuind din plin la îmbunătățirea activității bibliotecilor din mediul sătesc. De aceea, consider necesară continuarea mai departe a concursului, măcar cu încă un an, lucru ce ar aduce rezultate și mai bune la un număr mare de biblioteci.

O primă propunere pentru buna desfășurare mai departe a concursului este ca forurile superioare să se îngrijească mai mult de mărirea fondurilor de cărți ale bibliotecilor căminelor culturale. Astăzi, numărul de cititori al bibliotecilor noastre s-a mărit foarte mult și fondurile actuale de cărți nu mai pot face față cerințelor mereu crescînde ale cititorilor.

În anul care a trecut din cauza sumelor reduse, alocate de bugetul local, nu am putut achiziționa nici o carte nouă și a trebuit să încem față numai cu cărțile existente. Față de trecut, cerințele țăranilor muncitori, cel puțin în satul nostru, au crescut foarte mult. Gustul lor pentru citit s-a dezvoltat. Avem cazuri cînd unii cititori au început să ne refuze cărțile pe care le avem, deoarece ei le cunosc deja conținutul, și doresc cărți noi. Este adevărat că biblioteca sătească din Țințăreni care ne îndrumază, ne-a trimis cărți sub formă de biblioteci mobile. Însă aceasta s-a făcut în mod sporadic. De aceea propun ca să ne fie trimise cu regularitate biblioteci mobile și dacă se poate biblioteca raională să ne trimească un fond de cărți stabil, în special cărți cu caracter agricol, legate de cultura porumbului și grîului, care ne sînt mereu cerute de cititori.

Se simte nevoia și de cărți pentru copii și tineret care sînt foarte mult solicitate.

O altă problemă care aș vrea s-o ridic este aceea a cointeresării și atragerii în munca cu cartea a corpului didactic. Este știut

Biblioteca căminului cultural din Florești s-a încadrat în concursul bibliotecilor de la sate chiar din primele zile de la inițierea lui.

Biblioteca număra atunci numai 52 cititori, ceea ce reprezenta 14% din populația știutoare de carte din sat. Numărul cărților citite se ridică la 72 volume, cifră care raportată la numărul de volume existent în bibliotecă — 949 volume — însemna un procent foarte scăzut de circulație a cărților.

Situația aceasta destul de slabă se datoră și faptului că munca cu cartea fusese pusă pe planul al doilea în ansamblul activității căminului cultural.

că învățătorii, prin pregătirea lor, pot contribui la îmbunătățirea conținutului muncii de răspîndire a cărții. În ceea ce privește biblioteca noastră nu pot să mă plîng de concursul pe care-l primesc de la colegii mei învățători. Ar trebui însă să se găsească o modalitate de stimulare, de încurajare și pentru ei, pentru ca să muncească cu mai mult elan în această direcție.

Pentru a ne putea desfășura cât mai bine munca, consider că este necesar să ni se creeze condiții pentru a putea participa

la ședințele de instructaj și la toate consfăturile care au loc pe linia muncii cu cartea din care, noi, bibliotecarii voluntari, putem să ne însușim și să preluăm experiența celor mai buni.

Sînt încredințată că dacă concursul între bibliotecile de la sate va continua peste data stabilită, voi reuși să îmbunătățesc și mai mult conținutul activității bibliotecii și să dublez atît numărul de cititori care în prezent este de 652, cît și al cărților citite care este de 5474 volume.

Ș T I R I

● Ministerul Culturii din U.R.S.S. împreună cu Comitetul pentru chimie de pe lângă Consiliul de miniștri din U.R.S.S. a organizat în iulie 1958, la Moscova, un seminar-consfătuire cu directorii bibliotecilor republicane, regionale și a celor mai mari biblioteci din țară despre problemele propagandei cunoștințelor chimice în bibliotecă.

La consfătuire au participat 260 de bibliotecari din întreaga țară și din Moscova.

În cuvîntul de deschidere M. Mihailov, Ministrul culturii, a vorbit despre necesitatea popularizării cunoștințelor chimice în rîndurile cititorilor și a făcut un apel ca bibliotecarii să participe activ la lupta poporului sovietic pentru ridicarea producției chimice.

G. V. Uvarov, locțiitorul președintelui Comitetului pentru chimie de pe lângă Consiliul de Miniștri și colaboratorul științific al Comitetului C. F. Vinogradov, au vorbit despre Concluziile Plenarei C. C. P.C.U.S. din mai și Despre progresul tehnic în industria chimică.

S-au citit de asemenea, unele lecții privind producția chimică și s-au făcut expuneri bibliografice despre cărțile de chimie.

Reprezențanți ai Editurii chimice și ai Editurii Academiei de Științe din U.R.S.S. au vorbit despre cărțile și broșurile de chimie care vor apare.

Treizeci și cinci de persoane au ținut referate și comunicări.

Mulți bibliotecari au vorbit de asemenea despre unele greutăți întîmpinate și au rugat să se ia măsuri pentru lărgirea schemei de clasificare la rubrica de chimie, iar directorul bibliotecii „V. I. Lenin” a rugat că Ministerul Culturii să se străduiască ca și bibliotecile să fie incluse în plan pentru a fi aprovizionate cu materiale chimice necesare tehnicii de bibliotecă.

O serie de tovarăși au vorbit despre necesitatea coordonării activității bibliografice și a organizării unor secții de literatură tehnică pe lângă bibliotecile regionale și pentru completarea bibliotecilor cu cartea de chimie.

Participanții au vizitat biblioteci tehnice, expoziția unională industrială și o uzină de mase plastice.

DIN EXPERIENȚA BIBLIOTECILOR SOVIETICE

SALA DE LECTURĂ A BIBLIOTECII „I. S. TURGHENIEV“

G. H. KARANOUHOV
Directorul sălii de lectură

Ca și celelalte biblioteci din RSFSR participăm și noi la concursul instituțiilor culturale de masă.

În articolul de față descriem experiența sălii de lectură I. S. TURGHENIEV, fără a ne opri asupra întregii activități, ci numai asupra acelor laturi, care, după părerea noastră, merită atenție.

DESPRE EXPOZIȚII

În sala de lectură se organizează multe expoziții, pînă la 300 pe an. La întocmirea planului expozițiilor ne folosim de „Calendarul datelor comemorative“ publicat de Editura „Sovietskaia Rosia“ și Biblioteca Istorică Publică de Stat.

Cunoscînd materialele bibliografice apărute în această publicație ca și în alte manuale, secția întocmește planul general al expoziției. Acest plan este discutat în ședința de producție unde se stabilesc datele organizării expozițiilor și oamenii care răspund de amenajarea lor.

Ulterior, planul vine corectat și completat cu alte teme. Tematica expozițiilor este foarte variată, însă majoritatea sînt pe teme politico-sociale. Bibliotecarii care ne vizitează ne întrebă de multe ori de unde luăm atîtea teme pentru expoziții? Aceste teme ni le dictează însăși viața. Trebuie să știi numai să răspunzi la problemele actuale ale zilei și să urmărești presa.

În luna mai, în afară de expozițiile planificate pentru unele date cum sînt 1 Mai, Ziua Presei, 140 de ani de la nașterea lui Karl Marx, am mai întocmit expoziții închinată lansării celui de-al treilea satelit artificial al Pămîntului, Plenarei din mai a CC a PCUS, 40 de ani de la apariția lucrării lui V. I. Lenin „Statul și Revoluția“ și 13 ani de la eliberarea Cehoslovaciei de sub ocupația hitleristă.

Noi am semnalat și alte date ca, de pildă, 80 de ani de la moartea lui Voltaire, 85 de ani de la nașterea lui Henri Barbusse, 85 de ani de la nașterea lui Olga Forș, 175 de ani de la întemeierea Sevastopolului, 60 de ani de fotbal în U.R.S.S. și altele care n-au făcut parte din planul inițial al expoziției.

În expozițiile pe care le întocmește, fiecare bibliotecă acordă un loc de frunte popularizării cărților închinată celei de-a 40-a aniversări a Comsomolului. Numai în luna mai noi am organizat expozițiile pe teme: „Tineri cititori, acestea sînt revistele voastre“, „În ajutorul activistului comsomolist“, „Sportul tineretului“ „Comsomolul în literatură“ etc.

Materialele expoziției ocupă între 2—5 standuri. În medie, fiecare expoziție cuprinde 100—150 cărți și reviste.

Cînd expozițiile sînt frumos înlocuite, ele atrag atenția cititorilor noștri. Astfel, R. Gorlova scrie: „Agitația vizuală ocupă un loc de frunte în sala de lectură. În primul rînd, frumoasele expoziții ale cărților noi, cărți despre date comemorative pe teme actuale și expoziții speciale „În ajutorul cititorului“. Mi se pare că din acest punct de vedere activitatea sălii de lectură este model“.

O altă cititoare scrie: „Fața sălii de lectură sînt expozițiile ei. Ele sînt interesante, variate, alese cu mult gust și pricepere și descoperă bogățiile literaturii noastre. Nu poți să treci indiferent prin fața lor“.

Folosul expozițiilor este evident. El reiese din numărul de cărți împrumutate. Evidența se ține pe fiecare expoziție în parte. În ultimele 4 luni ale anului 1957 au fost împrumutate în urma expozițiilor, 1108 cărți, iar în șase săptămîni din anul 1958 au fost împrumutate 2225 de cărți. Agitația vizuală o fac toți bibliotecarii și dacă luăm în considerație numărul expozițiilor (în martie 31, în aprilie 37, în mai 48, în iunie 32) ele reprezintă cea mai mare parte din sarcinile pe care le primesc bibliotecarii.

PE TEME LA ORDINEA ZILEI

Organizînd expoziții cu ocazia diverselor date, căutăm în același timp ca și alte evenimente, să-și găsească ecoul cuvenit. De pildă, prezentarea unui film nou, sosirea la Moscova a unor oameni de seamă, apariția unor cărți, toate acestea sînt reflectate în expoziții de cărți cu subiecte legate de evenimentele respective.

Pentru această informare originală folosim un suport de metal sau de lemn pe care se expun una sau două cărți.

Cititorul este obișnuit cînd intră în sala de lectură să găsească ori la expoziție, ori pe suport, cărțile care oglindesc problemele ce preocupă astăzi țara noastră, evenimentele din viața politică, culturală și științifică.

Astfel, în luna mai, o dată cu rulara filmelor „Anul 1918“ și „Idiotul“ noi am expus cărțile respective. În legătură cu venirea în URSS a scriitorului polonez Igor Neverli, au fost expuse operele lui. Am semnalat de ase-

menea evenimente ca sosirea Teatrului din Voronej și Kiev și aniversarea a 40 de ani de la apariția Decretului sovnrakomului (Comisariatului Poporului) din URSS „Despre securitatea bibliotecilor și a depozitelor de cărți“.

Toate acestea se fac și în alte biblioteci. Dar noi căutăm să folosim fiecare eveniment care poate să slujească la descoperirea fondurilor de cărți și să trezească interesul cititorului față de problema și tema respectivă. Noi ținem la curent cititorul cu toate evenimentele, lărgindu-i și dezvoltîndu-i curiozitatea.

O importanță deosebită o prezintă titlurile expoziției. Ele trebuie să fie interesante, scurte și să atragă atenția cititorului, ca de pildă, „Aceste opere trebuie să le cunoască fiecare“, „Fericirea drumului greu“ (în legătură cu alegerea meseriei), „Cum să ne pregătim pentru examene“, „Amatorilor de șah“.

MARȚEA NOASTRĂ

Acțiunile noastre de masă au și ele ca scop popularizarea cărții. Anul trecut se țineau o dată pe lună. Anul acesta participînd la concurs, am mărit numărul conferințelor și al serilor.

Am hotărît să organizăm acțiuni de masă într-o zi anumită. Pentru aceasta am ales ziua de marți. În această zi, în sala de lectură de la ora 8 seara, nu se mai împrumută cărți ci se dă cuvîntul lectorilor, artiștilor și scriitorilor.

Cititorii s-au obișnuit cu ziua de marți și sînt mulțumiți că în această zi înafară de lectură mai au și posibilitatea să petreacă. În felul acesta, noi dorim să dezvoltăm la cititori gustul estetic și să le lărgim orizontul. Și sperăm că vom reuși.

Interesantă a fost seara muzicală închinată operei vestitului compozitor rus S. V. Rahmaninov și seara închinată lui Șaliapin.

Cititorii s-au întîlnit, de asemenea, cu delegații celui de al 13—lea Congres al Comsomolului, tov. Pavlenko și Gușcin, care au povestit despre zilele de neuitat ale Congresului. La aceeași seară participanții au ascultat și expunerea lui Ivanov despre felul cum a creat

figura lui Oleg Koșevoi. Tot atunci a vorbit și artistul emerit al RSFSR, D. Sagal. Seara a fost organizată cu concursul Comitetului raional Riga al Comsomolului.

Cu ocazia unor comemorări s-a făcut o expunere bibliografică „Chipul lui Lenin în literatură”.

Iar cu prilejul sărbătoririi a 90 de ani de la nașterea lui A. M. Gorki, cititorii s-au întâlnit cu scriitorul Liberzon, care le-a povestit amintirile sale despre Alexei Maximovici Gorki.

Amatorii de șah au apreciat mult seara închinată meciului final dintre Botvink și Smislov. Seara s-a încheiat prin jocul dintre cititori și maestrul internațional Kan.

În perioada pregătirii pentru examene, pedagogul Kurevici a ținut o conferință despre literatură. Această conferință a ajutat pe tinerii noștri cititori în pregătirea examenelor.

Interesantă a fost și seara închinată luptei împotriva alcoolismului. Cu această ocazie s-a amenajat o expoziție și s-au întocmit afișe, care au arătat urmările nefaste ale alcoolismului, cazurile de traumatism, distrugerea sănătății și a familiei. Asistența a fost numeroasă și s-au pus multe întrebări care au dovedit justetea acțiunii organizată împotriva acestei rămășițe a trecutului.

S-ar mai putea scrie multe despre acțiunile de masă, organizate de biblioteca noastră și alte biblioteci din Moscova. Fiecare bibliotecă are posibilitatea să lărgescă cercul problemelor și al temelor pe care le ridică viața, în legătură cu intensificarea activității educative în rândurile cititorilor și în special în rândurile tineretului.

Cîteva cuvinte despre titlurile expozițiilor, despre textele indicațiilor și ale afișelor. Noi căutăm să evităm textul sec și plicticos, ne străduim să-l facem mai viu și să trezیم interesul cititorilor pentru acțiunea respectivă.

După părerea noastră a fost interesant afișul închinat serii „La drum cu plute și bărci peste oceane”. Iată textul afișului:

„Vreți să călătoriți cu plute și bărci peste oceane? Este interesant dar primejdios, — veți răspunde. Să nu vă fie frică. Vom călători cu dv. în cadrul serii noastre de lectură. Despre călătoriile primejdioase și curajoase de peste oceane vă va povesti I. B. Sișkin — colaborator științific al planetarului.

Călătoria va avea loc la 6 mai 1958. Adunarea în sala de lectură „I. S. Turgheniev”. Călătoria va începe la ora 19.

Vă invităm pe toți. Telefonul comandamentului B. 8—46—59, K. 5—34—77.

Citiți: Tor Herdal: Călătorie pe „Kon-Tiki”; Bombar: „Dincolo de bord din vina sa”; Willis: „Zeii au fost iertători” precum și cărțile din expoziția noastră pe tema „În jurul lumii”.

Întrînd în concursul instituțiilor culturale și pregătindu-ne pentru consfătuirea de dăre de seamă, ne-am adresat cititorilor cu cererea de a ne face propunerile lor și a ne arăta dorințele lor în legătură cu activitatea sălii de lectură.

Însemnările din cartea de impresii, răspunsurile primite, ne arată că ne aflăm pe drumul cel bun. Metoda noastră de popularizare a câștigat recunoștința cititorilor.

Din revista „Bibliotekar” nr. 10, 1958

Ș T I R I

● În orașul Tușino din regiunea Moscovei se citește mult. Cele 56 de biblioteci din oraș sînt frecventate de 45.000 cititori. În afară de aceasta mulți muncitori și funcționari au bibliotecile lor proprii. 25 de comsomoliști au organizat vînzarea cărților în cadrul întreprinderilor și instituțiilor din oraș, precum și în parcuri și alte locuri frecventate. Cei mai buni propagandiști au

fost distinși în mai 1958 cu diplome, primind și biblioteci personale.

Trebuie vorbit de asemenea despre crearea unor biblioteci bune la școlile nr. 5, 14. Organizațiile obștești ale acestor școli s-au adresat elevilor și părinților cu rugămîntea de a aduce la școală o parte din cărțile lor. Această chemare a fost viu susținută de profesorii și părinții elevilor.

Împrumutul prin metoda raftului liber la biblioteca regională Constanța

Inițiativa bibliotecarilor care sînt preocupați de a ridica numărul de cititori și de a face o cit mai bună îndrumare a lecturii lor, introducînd noi metode de muncă, se reflectă nemijlocit în rezultatele ce le obțin.

Intr-unul din numerele trecute ale revistei s-a publicat un articol oglindind experiența bibliotecii regionale Galați, care a introdus din luna martie a. c. metoda raftului liber la secția împrumut maturi. Un accent deosebit s-a pus pe reliefaarea principalelor condiții necesare organizării împrumutului după acest sistem.

Este însă îndeobște cunoscut că metodele noi — fie că sînt create de colectivul bibliotecii însăși, fie că sînt preluate din experiența altor biblioteci — necesită încă din perioada lor de experimentare o serioasă și judicioasă privire critică. Aceasta are de scop, pe de o parte de a elimina deficiențele ce se ivesc, iar pe de altă parte, de a contribui la consolidarea și dezvoltarea părților pozitive care duc implicit la îmbunătățirea metodei preconizate. Metoda ca atare, trebuie apreciată din punct de vedere al avantajelor pe care le oferă atât pentru cititori cît și pentru bibliotecă. Dar nu trebuie uitat că pe lângă sarcina de a satisface cerințele de lectură ale diferitelor categorii de cititori, lucrătorii bibliotecii trebuie să îngrijească, în aceeași măsură și de buna păstrare și conservare a fondului de cărți, menit să servească multor generații de cititori.

În articolul de față ne propunem să semnalăm unele aspecte pozitive și negative din experiența bibliotecii regionale Constanța, unde metoda raftului liber se experimentează încă din luna octombrie 1957. Din analiza comparativă a activității bibliotecii, desfășurată din perioada introducerii noului sistem față de o perioadă corespunzătoare a

anului trecut, reiese că biblioteca a înregistrat multe realizări. De la bun început, s-a remarcat un simțitor interes al cititorilor față de noul sistem de împrumut, care le acordă deplină încredere în cercetarea raftului de cărți. Este grăitoare în acest sens, cifra frecvenței de la finele celor două perioade și anume 13.972 anul trecut și 23.539 anul acesta.

S-a observat, de asemenea, o remarcabilă creștere a numărului de cărți citite. La 1 octombrie 1958 au fost 42.186 volume citite față de 24.315 volume citite la 1 octombrie 1957. Se constată totodată o mai variată gamă de cărți citite, ceea ce înseamnă că raftul liber a permis o mai bună valorificare a fondului de cărți. După introducerea raftului liber unele titluri de cărți cu o slabă circulație în trecut, au început să se bucure de aprecierea cititorilor.

Fără îndoială, că rezultatele crescînde de la o perioadă la alta, nu se datoresc totdeauna numai metodelor noi de muncă, ci ele au fost determinate și de faptul că cititorii bibliotecilor noastre se simt din ce în ce mai legați de bibliotecă și cei mai mulți consideră cartea ca un bun prieten și sfătuitor în viață.

Cu toate aceste realizări însă, modul de funcționare a împrumutului cu raftul liber la biblioteca regională Constanța, prezintă părți criticabile. Aceasta cu alt mai mult, cu cît sîntem la început și se cer îndeplinite unele condiții de bază, fără de care noul sistem de împrumut nu va putea da roadele așteptate.

Este știut că pentru organizarea împrumutului cu raftul liber este necesar spațiu în plus, care să permită orînduirea sistematică și vizibilă a cărților; pe de altă parte, este nevoie de loc liber suficient pentru ca un număr cît mai mare de cititori să circule în voie, să poată cerceta și să-și aleagă

nestingheriți cărțile. Se mai cere, de asemenea, dotarea sălii raftului liber cu mobilier adecvat și util. Ori, din acest punct de vedere biblioteca regională Constanța lasă de dorit. Cele trei camere (4/4 m., 5 1/2 / 4 1/2 m. și 5/4 m.) în care funcționează raftul liber, sînt prea mici pentru a cuprinde un fond de cca. 20.000 volume. Rafturile sînt înghesuite, nelăsînd spațiu suficient între ele, ceea ce îngreunează circulația cititorilor, supravegherea și menținerea ordinii. S-a observat că în orele de vîrf cititorii se stingheresc reciproc, liniștea este tulburată și se iscă uneori neplăceri.

Un alt inconvenient este faptul că încăperile fiind lipsite de lumina naturală a zilei, trebuie folosit în permanență iluminatul electric, care nu este satisfăcător, lumina fiind slabă și nu egal distribuită în toate unghiurile unde se află rafturile.

De multe ori raftul liber este folosit de cititori numai în scop informativ. Unii vin să consulte anumite materiale, dicționare, enciclopedii, atlasuri etc., avînd nevoie, în acest scop, de mese și scaune unde să le poată cerceta. Or, din cauza spațiului restrîns această categorie de cititori nu poate fi satisfăcută.

În sistemul împrumutului cu raftul liber o încăpere specială pentru garderobă reprezintă o necesitate categorică. Lipsiți de această anexă, foarte utilă, cititorii bibliotecii regionale din Constanța sînt nevoiți să pătrundă în sala raftului liber cu lucrurile care-i însoțesc obișnuit, cum ar fi servietele, iar în timp de iarnă cu paltonul, umbrela etc. Inafară de faptul că cititorul este incomodat de aceste poveri în consultarea cărților, dar așezarea lor provizorie, în timpul căutării, pe diferite rafturi sau chiar de-a dreptul pe cărți, duce în mod direct la deteriorarea avutului bibliotecii, mai ales cînd obiectele în cauză sînt ude. E de prisos să mai adăugăm că în aceste condiții există pericolul ca, în mod neobservat, cărțile să dispară din raftul bibliotecii.

În al doilea rînd, este necesar ca biblioteca să dispună de un bogat număr de

dublete pentru depozitul de rezervă, din care să se completeze în permanență fondul raftului liber. Neîndeplinind această condiție, biblioteca regională Constanța a renunțat la organizarea depozitului de rezervă, expunînd în sala raftului liber, întreg fondul de cărți al secției de împrumut mături. Inițial, colectivul bibliotecii a organizat în mod sistematic întreg fondul, marcînd prin tablăte indicatoare grupele principale de cărți, cu despărțitoare alfabetice pe autori și titluri, dar fiind lipsiți de îndrumare și supraveghere, precum și de mijloace ajutoare cum sînt semnele de raft, cititorii — cu sau fără intenție — deranjează ordinea stabilită nu numai în cadrul aceleiași grupe, dar și între grupele diferitelor cărți. Exemplele ar fi de prisos. Semnalăm totuși că biblioteca de servicii se străduiește să redea fiecărei cărți locul avut mai înainte, dar operația e foarte dificilă, mai ales cînd se aglomerează cititorii.

Prin metoda raftului liber se urmărește în același timp o mai rapidă deservire a cititorilor, bibliotecarilor rămînîndu-le doar sarcina de a înregistra împrumutul și restituirea. La biblioteca regională Constanța nu se poate vorbi de o realizare în acest sens, mai ales în ultima vreme, de cînd aceste două sarcini distincte sînt îndeplinite de o singură persoană. E adevărat că la început secția de împrumut cu raftul liber, a fost deservită de doi salariați, însă conducerea bibliotecii a repartizat un post altei secții din cadrul bibliotecii. Nu se poate pretinde unei singure bibliotecare să îndeplinească, atît sarcina de înregistrare a împrumuturilor și restituirilor, cît și munca de îndrumare și conducere la raft a cititorilor. Timpul pentru aceste operațiuni este destul de limitat, dat fiind și frecvența zilnică destul de ridicată la anumite ore. Munca de îndrumare a cititorilor în cadrul acestei secții, necesită multă pregătire pentru a cîștiga încrederea cititorilor.

Greșita interpretare a rolului raftului liber de către conducerea bibliotecii — care consideră că acest sistem rezolvă de la sine

problema îndrumării lecturii cititorilor — a făcut să se renunțe la orice activitate bibliografică. Cataloagele bibliotecii nu mai sînt ținute la zi cu aceiași regularitate, iar în ultima vreme colectivul secției metodice și bibliografice nu a mai întocmit nici un material bibliografic. Ori, este cunoscută sarcina ce o au bibliotecile regionale de a întocmi liste bibliografice, planuri de lectură, spre a atrage atenția cititorilor asupra unor cărți deosebit de valoroase.

În mod nejustificat biblioteca regională Constanța a abandonat, o dată cu introducerea raftului liber, sistemul avizării cititorilor asupra cărților reținute la cerere. Folosit de multe biblioteci din țară, acest sis-

tem dă rezultate din cele mai bune, contribuind la satisfacerea cerințelor cititorilor, la dezvoltarea sentimentului de încredere a acestora în bibliotecă.

Lipsurile semnalate în aplicarea raftului liber de către secția de împrumut a bibliotecii regionale Constanța, trebuie să dea de gîndit colectivului respectiv. E nevoie ca biblioteca să-și revizuiască stilul de muncă și folosind posibilitățile existente să aplice întocmai indicațiile date de B.C.S., sub îndrumarea căreia se experimentează acest sistem. Numai astfel biblioteca va putea aduce un aport însemnat, realizînd avantaje atît pentru cititori cît și pentru bibliotecă.

cîteva cărți **DESPRE ȘTIINȚELE NATURII**

Problema îndrumării lecturii copiilor și a tineretului face obiectivul unei preocupări continue, atît a secțiilor pentru copii ale bibliotecilor regionale, cît și a celorlalte categorii de biblioteci cu numeroși cititori tineri. În multe planuri de muncă se poate vedea grija pentru formarea gustului de citit a acestei categorii de cititori, cît și dorința de a îmbina cît mai cu folos lectura extrascolară cu materiile predate la școală.

Dacă în ceea ce privește cartea de literatură, bibliotecile au reușit prin diferite metode de popularizare să facă cunoscute copiilor și tinerilor cele mai valoroase lucrări, atît din literatura noastră cît și din cea universală, în ce privește cartea de știință sau de știință popularizată, procentul celor care o citesc este încă destul de scăzut.

O primă condiție pentru o bună popularizare a cărții cu conținut științific, este

ca mai întîi conținutul ei să fie cunoscut de bibliotecar. În acest fel, el își dă seama cărei vîrste se adresează și care din cititori ar putea fi interesați în cunoașterea problemei respective.

Cunoscînd conținutul cărților, bibliotecarii vor aprecia de asemenea ce metode de popularizare se potrivesc mai bine, pentru a trezi interesul unei mase cît mai largi de cititori pentru astfel de cărți.

Să ne oprim de exemplu, la cîteva cărți din colecția „În ajutorul activității despre științele naturii” cum ar fi *Pepiniera tînărului micurist* de V. Cociu sau *Culegeți plante medicinale* de M. Milștoc.

Prima carte dă o serie de noțiuni și sfaturi, despre felul cum poate fi creată și îngrijită o pepinieră. Popularizarea cărții se poate face întocmind un afiș pe tema: *Știți cum putem obține fructe multe și*

gustoase? Afișul va trebui să cuprindă, de pildă, desenul unui coș cu fructe frumos executat (la pag. 44 a cărții este un astfel de desen) precum și copertele cărților **Pepiniera tinărului micurinișt și Cuțitașul fermecat** de F. Zorin.

Tot pentru popularizarea acestei cărți, bibliotecarii pot folosi metoda ghicitorilor. În acest scop, cartea va fi împărțită din timp cititorilor și anunțată ziua când va avea loc manifestarea. Întrebările pentru seara, sau după-amiaza de ghicitori, le găsim chiar în carte. Iată câteva: Ce este o pepinieră?; Cite feluri de arbuști cunoașteți?; Ce sînt puieții?; Care sînt cei mai folosiți termeni în practica pepinieristului?; Ce știți despre semințe?; Cum pregătim o pepinieră?; Cum obținem soiuri noi de pomi?; Ce este mentorul?

Este bine ca, în timpul pregătirii serii de ghicitori, biblioteca să organizeze cu pionierii și școlarii cărora le-a dat cartea la citit, o excursie la o școală unde se află o pepinieră îngrijită chiar de copii. De asemenea, citirea de fragmente din cartea **Cuțitașul fermecat** de F. Zorin va întregi cunoștințele despre ameliorarea soiurilor prin altoire.

Cartea **Culegeți plante medicinale** de M. Mîlștoc, conține noțiuni despre unele plante medicinale care cresc în țara noastră, precum și despre importanța lor în vindecarea boalelor. Scrisă într-un stil plăcut și pe înțelesul copiilor (10—14 ani) ea se pretează la o largă popularizare în rîndurile acestora.

Pe lângă afișe copiate după desenele diferitelor plante medicinale care se găsesc în carte, vom scrie, de pildă, în dreptul fiecăruia: „Cunoști această plantă și la ce folosește ea? — Informații exacte găsești în cartea **Culegeți plante medicinale**. Totodată bibliotecarii ar putea să organizeze o excursie imaginară pe tema, **Hai să culegem plante medicinale**.

Pentru pregătirea acestei manifestări, vom organiza cercuri de lectură în care se va citi cartea. Pentru fixarea anumitor noțiuni și în special pentru determinarea cit mai

simplică a caracteristicilor plantelor medicinale care cresc în țara noastră, este bine ca lectura cu descrierea fiecărei plante, să fie însoțită de planșe, sau să se aducă chiar unele plante care pot fi găsite mai ușor, cum ar fi măceșul, mușetelul, nalba, macul etc.

Urmînd indicațiile date de autorul cărții, excursia noastră va porni de la munte spre șes. Copiii vor trebui să povestească ce plante medicinale au întîlnit în aceste regiuni, cum se pot recunoaște și la ce folosesc ele.

Este bine ca biblioteca să apeleze și la un profesor de științele naturii, care în timpul excursiei va da copiilor explicații suplimentare despre plante și va completa cu competență unele noțiuni, fără să transforme însă manifestarea într-o lecție de botanică.

Desfășurarea excursiei se va face în felul următor: cu ajutorul colectivului voluntar și al copiilor se vor întocmi planșe colorate reprezentînd plantele medicinale descrise în carte. Pe aceste planșe, care e bine să fie desful de mari (30x50 cm.) nu vom nota numele plantei, ci vom lăsa ca ele să fie identificate în timpul excursiei de către participanți. Despre aceeași plantă pot să vorbească mai mulți cititori, să se completeze, unii pe alții, iar cel care conduce excursia să rezume esențialul. La astfel de manifestări, este de dorit să participe cit mai mulți cititori, chiar dintre cei care nu au citit cartea și cărora li se va trezi interesul în acest fel, pentru lectura cărților științifice.

O manifestare asemănătoare putem organiza și asupra cărții **Cercul nostru de meteorologie** de M. Petrescu. Indicațiile care se dau asupra fenomenelor din natură și felul cum pot fi ele prevăzute și prevenite prin construirea de aparate simple, ar atrage pe tineri să citească și să pună în practică unele dintre sfaturile date de autor.

O altă carte care poate trezi gustul pentru studierea științelor naturii este: **Să cu-**

noaştem viaţa albinelor de M. Badea, aparţinînd tot colecţiei „În ajutorul activităţii practice a pionierilor şi şcolărilor”. Autorul îşi propune să atragă atenţia tineretului asupra acestei mari bogăţii a ţării noastre, albinăritul, folosind noţiuni simple şi instructive.

La cercurile de citit sau la serile literare, bibliotecarul va putea face lectura unor fragmente din această broşură. Se prelează la acestea în special Cuvîntul înainte şi capitolele Din viaţa albinelor, Albinele lucrătoare, Dezvoltarea albinelor, Activitatea şi comportarea albinelor, Cum să ne purtăm cu albinele. Alegînd capitole sau fragmentele care descriu amănunte despre viaţa acestor mici zburătoare, vom trezi cu siguranţă interesul tinerilor pentru studierea în întregime a lucrării.

În afară de această metodă, bibliotecarii pot organiza şi un concurs în genul „Drumeţii veseli”. Întrebările, ca şi în cazul organizării serii de ghicitori, le găsim în carte. Iată cîteva dintre ele: Care sînt deosebirile dintre matcă, trîntor şi albinele lucrătoare? Cît trăieşte o albină şi cît timp o matcă? Cum este divizată munca în stup? Cu ce se hrănesc albinele lucrătoare? Cu ce se hrăneşte matca? Cîte flori trebuie să cerceteze o albină pentru a produce un kilogram de miere? Care sînt uneltele apicole? Cîte sisteme de adăposturi cunoaştea pentru albine? Cum putem uni doi stupi? Cum hrănim albinele? Ce boli şi ce duşmani au albinele?

Un asemenea concurs poate fi uşor organizat, deoarece toate răspunsurile la întrebările puse se găsesc în broşură.

Am dat doar cîte exemple de felul cum pot fi popularizate în mod mai atractiv unele cărţi ştiinţifice. Bineînţeles că indicaţiile noastre nu sînt limitative. Orice bibliotecar care întreprinde asemenea acţiuni, îşi poate pune la contribuţie propria sa imaginaţie. El poate, de asemenea, să recurgă la sfatul şi ajutorul unor specialişti, împreună cu care să găsească ideile cele mai sugestive, pentru organizarea în acest fel a popularizării unei cărţi pe care doreşte s-o impună atenţiei cititorilor săi. Esenţial rămîne însă, așa după cum am arătat şi la începutul acestui articol, ca fiecare bibliotecar să cunoască bine cărţile pe care vrea să le popularizeze. Lectura îi va da sugestii pentru cele mai potrivite forme de răspîndire în mijlocul cititorilor. Începînd de la convorbirile individuale cu cititorii, biblioteca are la dispoziţie o mulţime de forme variate pentru o cît mai largă răspîndire a cărţii ştiinţifice în rîndurile tinerilor cititori, venind astfel în sprijinul formării unui tineret studios, care să cerceteze şi să-i placă ştiinţa.

P. Păciu
PEPINIERA
TINĂRULUI MICIETRINIST

M. Măghie
CULEGETI
PLANTE MEDICINALE

CERCUL NOSTRU
DE METEOROLOGIE

M. Badea
SĂ CREŞTEM
ALBINE

ZECE ANI DE LA REFORMA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Cu ocazia deschiderii noului an universitar, în majoritatea institutelor de învățămînt superior, au fost amenajate expoziții consacrate împlinirii unui deceniu de la reforma învățămîntului. Scoțind în evidență grija deosebită pe care partidul și guvernul țării noastre, îl acordă creșterii și educării unei noi intelectualități puse în slujba construirii socialismului, expozițiile au reușit să prezinte o imagine sugestivă a condițiilor tot mai bune de studiu și de viață ale tineretului studios. Printre cele mai reușite expoziții se numără cele de la Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin” și Institutul de Medicină și Farmacie din București, asupra cărora ne vom opri în rindurile ce urmează,

Alcătuită prin colaborarea Institutului de Științe Economice „V. I. Lenin”, a sindicatu-
lului asociației studenților și a bibliotecii și sub îndrumarea permanentă a organizației de partid, expoziția a constituit o frumoasă realizare menită a releva cele mai variate aspecte din activitatea institutului în ultimii zece ani.

Primele panouri înfățișează bogata activitate sportivă și cultural-educativă desfășurată de studenții institutului, activitate încununată prin dobîndirea a numeroase distincții.

Cîteva panouri și vitrine scot în evidență dezvoltarea bibliotecii institutului. Dacă în 1949 bibliotecă avea în sălile de lectură 334 locuri, la sfîrșitul anului 1957 acest număr s-a ridicat la 865. Față de 86.562 volume existente și 72.354 volume consultate în anul 1949, bibliotecă dispune astăzi de 530.634 volume și a atins 257.727 volume consultate.

Pentru multiplă activitate desfășurată de bibliotecă, este sugestivă harta pe care se află înfipte stegulețe, arătînd localitățile în care s-au trimis cărți prin poștă, pentru împrumut. Stegulețele înfipte în toate colțurile țării, dovedesc o activitate susținută în ajutorul celor ce solicită anumite lucrări,

pentru continua ridicare a nivelului lor profesional.

O mică vitrină cuprinde lucrările și articolele apărute în diferite ziare și reviste, care vorbesc despre activitatea bibliotecii, precum și materialele publicate în presa de specialitate de lucrătorii acesteia.

Bogata activitate științifică a cadrelor didactice ca și a studenților este scoasă în evidență prin numeroase vitrine. Sînt expuse astfel publicațiile la care colaborează personalul didactic: Lupta de clasă, Analele Institutului de Istorie a Partidului, Știința, Probleme economice, Revista de Statistică, Finanțe și Credit, Evidența contabilă, precum și unele publicații de peste hotare: Pravda, Voprosi ekonomiki ș.a. În continuare o vitrină specială prezintă lucrările științifice ale cadrelor didactice, care dețin titlul de candidat în științe și apoi, pe catedre, lucrările științifice elaborate de membrii corpului didactic. Un grafic ne arată că, în cadrul institutului există 165 de autori de lucrări științifice, care au elaborat în total 78 cărți și 494 articole pe diferite teme. Un alt grafic indică ritmul crescînd al cursurilor tipărite aflate la dispoziția studenților, totalizînd astăzi 151 titluri.

Ultima parte a expoziției face cunoscute realizările pe tărîm social, dovedind condițiile tot mai bune de trai oferite studenților institutului.

Intocmită pe tema: **Zece ani de la reforma învățămîntului** expoziția de la Institutul de Medicină și Farmacie sugerează în mod viu dezvoltarea acestui institut în perioada 1948—1958.

Fotografiile și graficele expuse înfățișează, rînd pe rînd, aspecte semnificative din activitatea științifică a cadrelor didactice și a studenților, activitatea social-culturală a studenților, lărgirea bazelor de învățămînt etc.

Un panou special ilustrează realizările bibliotecii. S-a dublat aproape numărul locurilor în sălile de lectură (410 în 1948, 800 în 1958); rețeaua de biblioteci s-a mărit de la 61 la 77; numărul cititorilor s-a ridicat de la 1800 persoane fizice în 1948 la 11.086 cititori, persoane fizice în 1958; în timp ce în 1948 în bibliotecă intrau anual

cca. 52.500 volume cărți și reviste, în 1958 acest număr a sporit la 91.274 volume cărți și reviste.

Expoziția consacrată împlinirii unui deceniu de la reforma învățămîntului, a fost întregită de biblioteca institutului cu cea dedicată istoriei Institutului de Medicină și Farmacie din București. Exponatele alese cu multă grijă înfățișează cronologic diferite momente din istoria institutului, de la înființare și pînă în prezent, precum și aspecte din viața și activitatea celor mai de seamă membrii ai corpului didactic.

Cele două expoziții dovedesc încă o dată, eficacitatea acestui mijloc pentru ilustrarea unei anumite teme. Succesul acestor expoziții se datorează faptului, că organizatorii lor au dovedit mult tact și pricepere în stabilirea schemei și în special în alegerea materialului ilustrativ și în aranjarea generală a materialelor expuse.

Spre noi succese în RĂSPÎNDIREA CĂRȚII TEHNICE

In lupta lor pentru traducerea în viață a politicii partidului de industrializare socialistă a țării, de dezvoltare cu precădere a industriei grele, oamenii muncii din patria noastră se străduiesc să aplice zi de zi metode noi și avansate, menite să ducă la perfecționarea continuă a procesului de producție, la creșterea productivității muncii și reducerea prețului de cost. Zilnic, ziarele aduc vești din toate colțurile țării despre elanul creator al muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor pentru introducerea de procedee noi în sectoarele lor de muncă, pentru accelerarea și îmbunătățirea celor mai complexe operații de producție.

Toate aceste realizări sînt astăzi posibile și datorită largii răspîndiri a cărții tehnice,

care oferă posibilitatea muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor de a-și ridica pregătirea profesională, de a fi la curent cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. Dovada cea mai elocventă în această direcție, sînt nenumăratele inovații și perfecționări aduse procesului tehnologic pe baza însușirii creatoare a materialului documentar. Astfel, la Trustul de foraj Moinești, pe baza lucrării lui Gh. N. Protasov și N. I. Udeanski **Montarea și întreținerea elementelor de mică mecanizare** s-a realizat un nou dispozitiv pentru extragerea cămășilor pompei de noroi. La Combinatul metalurgic Reșița, un colectiv de inovatori studiind lucrarea **Folosirea bioxidului de carbon la formare și** revista „Turnătorii” au găsit o soluție va-

loroasă înlocuind vechiul sistem de turnare a zalelor pentru lanțurile de conexiune, prin turnarea acestora în coji tratate cu bioxid de carbon, realizându-se astfel zilnic pentru lanțurile de combine 3000 zale mai mult și obținându-se astfel o importantă economie.

Printre numeroasele căi prin care cartea tehnică ajunge în mîna celor cărora le este destinată, se numără și bibliotecile. În acest scop în țara noastră a fost creată o vastă rețea de biblioteci tehnico-documentare. Totodată însă, ca urmare a preocupării oamenilor muncii pentru îmbogățirea cunoștințelor profesionale, răspîndirea cărților legate de problemele producției a intrat și în activitatea bibliotecilor de masă. În unele biblioteci regionale, au luat ființă secții tehnice menite să contribuie la popularizarea și răspîndirea cărții tehnice și de producție.

Sînt numeroase exemplare, care ne arată că lucrătorii bibliotecilor se străduiesc să introducă noul în producție.

O bibliotecă tehnică cu o bună activitate este cea a Uzinelor 23 August din Bueurești. Aci, există o evidență a tuturor problemelor tehnice ale sectoarelor, urmărindu-se procurarea și difuzarea materialelor tehnice ce vin în ajutorul rezolvării unor probleme. Interes pentru procurarea și difuzarea literaturii tehnice necesară problemelor de producție, se vedește și la bibliotecile tehnice ale întreprinderilor: „Tehnofrig” din Cluj, „Industria lemnului” din Codlea, „I. C. Frimu” din Sinaia, „Electromotor” din Timișoara ș. a.

Biblioteca regională Stalin trimite la numeroase întreprinderi din oraș, liste cu noile cărți tehnice achiziționate, legate de profilul întreprinderii respective. Aceste liste sînt folosite și cerute din ce în ce mai mult. Inițiative bune pentru răspîndirea cărții tehnice, se remarcă și la biblioteca regională din Iași, care ajută unele întreprinderi în organizarea unor manifestări de masă în jurul cărților tehnice, ș. a.

Privită însă în ansamblu, munca de răspîndire a cărții tehnice, prezintă numeroase lacune.

În primul rînd, nu totdeauna se ține seama de faptul că bibliotecile nu sînt create

să deservească niște savanți universali, ci au ca scop să pună la îndemîna oamenilor muncii în regiunea, raionul, sau întreprinderea respectivă, materialul corespunzător problemelor ce interesează pe aceștia. În multe biblioteci fondul de cărți nu corespunde cerințelor cititorilor, întrucît se neglijează justa echilibrare a nivelelor lucrărilor tehnice. Nerespectarea acestor principii face ca în unele biblioteci, să se creeze stocuri însemnate de cărți tehnice, ce stau nevalorificate, bibliotecile respective neputînd de servi în bune condițiuni cititorii.

Nu totdeauna însemnatele fonduri de cărți tehnice sînt valorificate din plin.

Dacă lucrările de beletristică solicită atenția cititorului într-o formă atractivă, contribuind la educația sa ca om și cetățean, cartea tehnică cere întotdeauna cititorului său un efort mental, uneori destul de dificil. Din această cauză, îndrumarea cititorilor cărții tehnice pentru a-i ajuta să acumuleze progresiv cunoștințe noi, în domeniul lor de muncă, este delicată și constituie o sarcină importantă în munca de bibliotecar. Iată de ce, distribuirea cărții tehnice trebuie făcută cu multă chibzuință. În centrul muncii cu cititorii trebuie să stea preocuparea bibliotecarului pentru deservirea diferențiată a cititorilor, în funcție de pregătirea și meseria lor. O inițiativă interesantă a avut în această direcție biblioteca regională din Tirgu Mureș, care a întocmit un fișier al cititorilor pe profesii, ceea ce a adus o mare ușurare în îndrumarea lecturii cititorilor, spre cărți tehnice și de producție cît mai potrivite pregătirii fiecăruia.

O bună îndrumare spre cartea tehnică necesită și existența unor cataloage, judicios alcătuite. Dacă în bibliotecile regionale situația se prezintă mai bine din acest punct de vedere, nu același lucru se poate spune despre bibliotecile ale căror mijloace de informare, se reduc în multe cazuri la memoria personală a bibliotecarilor. În general, în domeniul cataloagelor, bibliotecarii și aceasta se referă și la bibliotecile de masă, ar trebui să le îmbogățească și cu articole din revistele de specialitate, care

constituie un bogat și valoros material documentar în unele probleme tehnice.

La cunoașterea de către fiecare muncitor, inginer și tehnician a literaturii tehnice ce îi interesează, contribuie mult și materialele informative apărute în diferite domenii ale tehnicii. La noi în țară se tipăresc numeroase lucrări cu caracter bibliografic, de sezizare și informare, care din păcate sînt folosite în mică măsură de către bibliotecar. Urmărirea și procurarea unor asemenea materiale cum ar fi, de pildă, cele editate de I.D.T. ca: **Documentare tehnică, Catalogul cercetărilor bibliografice, Catalog de traduceri**, ș. a. ar ușura mult munca de îndrumare a lecturii cititorilor.

Un sprijin însemnat l-au primit bibliotecarii prin editarea de către Biblioteca Centrală de Stat, în colaborare cu Institutul de documentare tehnică, a bibliografiilor de recomandare destinate muncitorilor din construcții și din industria petroliferă. Ținînd seama de aportul important adus de bibliografia tehnică de recomandare în ridicarea nivelului profesional al masei de muncitori, ar fi bine venită intensificarea editării unor asemenea bibliografii, care să îmbrățișeze cele mai variate domenii de activitate.

Popularizarea diferitelor invenții și raționalizări, constituie un mijloc eficace pentru răspîndirea metodelor înaintate. Din păcate însă, această latură este complet neglijată în activitatea bibliotecilor noastre. Bibliotecarii au la dispoziție în această direcție, publicațiile I.D.T.-ului: Caiete de inovații, cu fișe „S.E.” și „Tesko” care cuprind descrierea însoțită de figuri a celor mai importante inovații în 17 domenii din U.R.S.S., R.P.R. și celelalte țări de democrație populară și „Caietele selectiv”, care cuprind, în afară de articole, și rezumate de brevete. Ținerea la curent a muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor cu invențiile și inovațiile în ramura respectivă de activitate, trebuie să fie de acum înainte în centrul atenției tuturor bibliotecarilor.

Creșterea indicelui de circulație a cărții tehnice necesită și organizarea unor vii și variate manifestări de masă. Ele se organizează în multe din bibliotecile regionale,

în colaborare cu ASIT, cu inginerii, maiștrii sau fruntașii în producție, dar mai puțin în bibliotecile tehnice a căror activitate se rezumă în cele mai multe locuri la împrumuturi de cărți.

Lichidînd această tendință greșită, lucrătorii bibliotecilor trebuie să pășească cu mai mult curaj la folosirea întregii game de metode atît de variate, care ne stau la îndemînă și pentru popularizarea cit mai intensă a cărții tehnice. În acest sens vor putea fi utilizate cu mult succes diferite concursuri pe tema „Cine știe, cîștigă”, seriile de întrebări și răspunsuri, consfăturile cu cititorii, etc.

Dar o bună și sistematică popularizare a cărții tehnice, depinde în primul rînd de bibliotecar. Pentru orientarea bibliotecarilor în popularizarea cărții tehnice, au fost luate pînă acum o serie de măsuri. Astfel, s-au organizat cursuri de pregătire a bibliografiilor bibliotecilor regionale, iar anul acesta I.D.T.-ul a inițiat două cursuri scurte de pregătire pentru bibliotecarii bibliotecilor tehnice, din domeniul industriei grele și ușoare, la care au participat circa 50 bibliotecari. Cursurile organizate și-au arătat eficacitatea, reușind să înarmeze pe bibliotecarii respectivi, cu un minim de cunoștințe necesare bunei organizări a muncii de popularizare a cărții tehnice. Asemenea cursuri ar trebui organizate și în viitor, ele trebuind să cuprindă în special lucrătorii bibliotecilor tehnice, care în cele mai multe cazuri nu sînt bibliotecari calificați. Pentru ajutorarea masei largi de bibliotecari în domeniul popularizării cărții tehnice, ar trebui publicate și o serie de îndrumări metodice, lueru pe care l-ar putea face Biblioteca Centrală de Stat, în colaborare cu I.D.T.-ul. În acest sens ar fi bine venită publicarea, după exemplul din 1952 al I.D.T.-ului, a unui scurt manual de îndrumare a bibliotecarilor, în organizarea documentării și popularizării cunoștințelor tehnice.

În ceea ce privește bibliotecile regionale, ar trebui ca acestea să se preocupe mai mult de înființarea de secții tehnice, a căror conducere să fie încredințată unui cadru competent, bun cunoscător al problemelor tehnice și de producție.

*Consultarea și conservarea
colecțiilor la*

BIBLIOTECA IAGELLONĂ
BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ
DIN VARȘOVIA

NICOLAE LIU
cercetător științific,
șeful serviciului Consulta-
rea colecțiilor de la
Biblioteca Academiei R. P. R.

De la eliberarea sa de sub jugul fascist, poporul polon a acordat o deosebită importanță răspîndirii și dezvoltării bibliotecilor. Ocupația hitleristă a lăsat goluri imense în fondurile de cărți. Peste 93% din fondurile bibliotecilor publice și școlare existente înainte de război, au fost pierdute, transportate în Germania sau distruse, numeroase localuri de bibliotecă au fost dărîmate; cultura polonă oficial negată și prigonită. În gigantica muncă de reconstrucție întreprinsă după 1945, printre primele măsuri elaborate de către noul guvern, în frunte cu conducătorii partidului comunist, a fost punerea în aplicare a unor decrete care să asigure larga dezvoltare a bibliotecilor publice și de învățămînt. Înainte de război existaseră cca. 7500 biblioteci cu un fond de 12 milioane volume. Azi numărul bibliotecilor a ajuns la 35.000, iar cel al volumelor e de 4 ori mai mare.

De un prestigiu deosebit, se bucură cele două mari biblioteci universitare pe care între altele, le-am vizitat, în vara aceasta, cu ocazia unui schimb de delegați cu Academia de Științe din R.P.Polonă. Este vorba de Biblioteca Iagellonă din Cracovia și Biblioteca Universității din Varșovia. Ne-am gîndit că ar fi interesant să împărtășim și cititorilor revistei „Călăuza bibilotecarului” câteva elemente esențiale din experiența aces-

tor biblioteci, ceea ce încercăm să facem în rândurile ce urmează.

Printre nenumăratele monumente străvechi în stil gotic, renaissance sau baroc din capitala Poloniei, începînd cu Castelul Wawel, a cărui primă construcție datează din sec. XI, pînă la vechea clădire a universității ridicată la sfîrșitul secolului XV sau clădirile care domină piața Rynek construite în sec. XIV-XV și unde Kosciuszko eroul luptei pentru libertate a poporului polon în veacul trecut, a proclamat insurecția armată și reînvierea Poloniei, clădirea Bibliotecii Iagellone (Bibliotheka Iagiellonska) te întîmpină cu o siluetă simplă și modernă. Și totuși, această instituție, care îndeplinește astăzi în același timp, un întreit rol — acela de bibliotecă universitară, bibliotecă publică și depozit național, — are ea însăși un trecut multiseclar, fiind cea mai veche dintre bibliotecile publice poloneze.

La început ea a funcționat chiar în localul universității, luînd ființă odată cu ea la sfîrșitul veacului XIV și fiind astfel una dintre primele biblioteci universitare din Europa.

Istoria bibliotecii urmează îndeaproape pe cea a Universității — ne-a explicat directorul adjunct al Bibliotecii Iagellone care a avut

bunăvoința să ne conducă prin serviciile și sălile de lectură ale instituției, făcându-ne în prealabil un scurt istoric. După splendoarea din sec. XV a urmat declinul, care s-a manifestat prin neglijarea extinderii și păstrării colecțiilor. Primul bibliotecar, purtând titlul de Custos, a fost numit în 1534, iar la 1671 erau trei asemenea bibliotecari.

Abia în secolul XVIII, sub influența ideilor iluministe se poate vorbi de renașterea și dezvoltarea Bibliotecii Jagellone. De ea sînt legate numele lui Hugo Kolontay, mare cărturar, autorul constituției din 1791, prof. G. Bandtkje istoric și bibliograf mort în 1835, Karol Estreicher, cunoscutul bibliograf polon, în ultimul sfert al sec. XIX.

Pînă la sfîrșitul veacului trecut biblioteca a funcționat, cum am mai arătat, în vechiul local al Universității (Colegium Majus). Aci s-au adăpat la izvoarele științei în epoca umanismului Jan Dlugosz, autorul cunoscutei **Historia Polonica** cel mai de seamă monument literar polon al acelor vremi, sursă de informație pentru primii noștri cronicari, precum și celebrul astronom Nikolaus Copernic. Dar pe la 1898, cînd Universității i s-au adăugat Colegiul nou, clădirea ajunsese cu totul insuficientă, datorită dezvoltării fondurilor de publicații și creșterii activității bibliotecii, care de la cea de a 3-a împărțire a Poloniei în 1795, îndeplinea și rolul de colecție al întregii producții literare a țării și depozitar al culturii polone. De aceea s-a hotărît să se repartizeze un etaj din clădire, pentru sălile de lectură și servicii, depozitul rămîind în vechiul local.

Cu puțin înainte de izbucnirea celui de al doilea război mondial, Biblioteca Jagellonă și-a găsit însă un local propriu — actuala clădire din cartierul Podwale, construită de prof. Waclaw Krzyzanowski între 1935-1939. Aci s-au mutat sălile de lectură, serviciile și depozitele. O parte din fondul de publicații a continuat totuși să se păstreze la vechea Universitate.

Am vizitat cele 7 depozite de cărți ale noii clădiri, impunătoare prin proporții. Înzestrate cu aparate pentru măsurarea și reglarea temperaturii și umidității, cu lumină difuză, bine izolate, cu mijloace moderne pentru transportul publicațiilor la săli, s-a spus des-

Clădirea bibliotecii Jagellonă

pre ele pe bună dreptate că sînt printre cele mai bine construite și înzestrate din Europa.

Fondul de publicații al Bibliotecii a crescut vertiginos, mai ales după eliberare. Dacă înainte de război, plafonul maxim atins era de cca. 570.000 volume, iar în 1949 de 750.000, azi Biblioteca Jagellonă numără peste 1.700.000 volume, fiind a 3-a ca număr de publicații din R.P.Polonă.

Biblioteca posedă o sală spațioasă de lectură pentru public, o sală pentru cataloage, o sală specială pentru periodice, sală de lectură pentru oameni de știință și cadrele didactice ale Universității, săli de lectură și depozite pentru colecțiile speciale și manuscrise, săli de lectură pentru stampe, piese numismatice, note muzicale, pentru fondul special, etc. În colecțiile acestei biblioteci se află peste 3000 incunabile, aproape 10.000 manuscrise vechi, gravuri, hărți prețioase și cea mai importantă colecție de publicații privind istoria Poloniei. În sala de lectură funcționează și o bibliotecă de referință bine înzestrată.

Biblioteca Jagellonă are un orar de vară pentru cititori și unul de iarnă pe durata cursurilor universitare, cînd sala de lectură este deschisă toată ziua.

Operațiunile de descriere a cărților sînt cele obișnuite în marile biblioteci. Cititorul completează un buletin cu numele autorului, titlul cărții, ediția și așteaptă să i se aducă lucrarea dorită. Cărțile se servesc din oră în oră. Menționăm că pînă după război, Biblioteca a păstrat două cataloage generale — unul alfabetic pentru Polonica (lucrările

poloneze sau privind Polonia) și altul pentru lucrările străine, ambele pe fișe mari. Azi, catalogul alfabetic se lucrează pe fișe internaționale. În afară de acesta, există și un catalog pe materii în ordinea alfabetică a specialității, precum și cataloage tipărite pentru manuscrise, cărți din biblioteca de referință, periodice. Anul acesta a apărut într-un elegant volum ilustrat și un catalog al incunabilelor.

Biblioteca Universității din Varșovia este de dată mult mai recentă (1817). În schimb localul ei, ridicat în curtea Universității, e mai vechi, fiind construită după modelul Bibliotecii Naționale din Paris. Biblioteca — for de cultură națională — a avut mult de suferit în timpul diverselor vicisitudini prin care a trecut poporul polon.

În 1944 — în timpul insurecției varșoviene — cărțile au fost ridicate de germani, fondul principal distrus, iar cabinetul de stampe transportat în Brabant.

Prin grija regimului democrat popular, biblioteca s-a reconstruit și completat. În prezent ea numără în cele 8 etaje care servesc ca depozit, un milion de volume. Pentru cabinetul de stampe, cea mai importantă colecție de acest fel din Polonia, s-a cedat un întreg palat — palatul Potocki, reconstruit întocmai după modelul vechi și unde în zilele în care am vizitat Varșovia, se afla deschisă o expoziție închinată istoricului Universității.

Biblioteca primește toate publicațiile apărute, dar nu cataloghează tot, ci facultativ — ceea ce corespunde caracterului său de bibliotecă științifică. Caracterul de depozit național, cu catalogarea obligatorie a tuturor publicațiilor apărute, revine Bibliotecii Naționale.

Biblioteca Universității din Varșovia e frecventată de 11.000 cititori anual care cercetează cca. 300.000 volume. 80 de biblioteci ale Institutelor și catedrelor de la Universitate, depind din punct de vedere tehnic de Biblioteca Universității. O comisie de profesori, din partea Senatului Universitar, hotărăște asupra publicațiilor ce trebuie achiziționate și asupra măsurilor de luat pentru bunul mers al bibliotecii din punct de vedere științific. Există aci un catalog central al bibliotecilor institutelor, un catalog pentru incunabile și cărți vechi, cataloage pentru manuscrise și stampe.

Un rol important în deservirea cititorilor atât la Biblioteca Universității din Varșovia, cât și la Biblioteca Jagellonă ocupă biroul de împrumuturi. Acestea se fac din fondul bibliotecii, sau prin intermediul ei de la alte biblioteci. Se întreține astfel și un contact susținut cu numeroase biblioteci, universități, sau alte instituții de cultură similare din țară și străinătate și se oferă unui mare număr de cititori care nu se pot deplasa, posibilitatea de a consulta colecțiile bibliotecii, iar dacă au nevoie de o carte anumită pe o durată mai lungă, s-o poată consulta la domiciliu. Un atelier și un cabinet de microfilm permit consultarea largă a colecțiilor prețioase.

Din păcate, am văzut puține publicații românești în aceste două mari biblioteci. De aceea schimbul de publicații, precum și schimburile de experiență între bibliotecile noastre vor trebui intensificate, acțiuni la care sperăm să contribuie și rîndurile de față pentru a întări prietenia care leagă popoarele noastre în cadrul marelui lagăr socialist. Mai ales că nici tradițiile, nici premisele favorabile nu lipsesc.

ВОЯНИНА, С. М.: За мир, дружбу и единство молодежи всех стран! Рекомендательный указатель литературы (Pentru pacea prietenia și unitatea tinerilor din lumea întreagă) Москва, 1958. 128 p. (Что читать молодежи о комсомоле.)

Pentru a orienta activitatea multilaterală desfășurată de bibliotecile sovietice în cinstea celei de a 40-a aniversări a înființării Comsomolului, Biblioteca de stat „V. I. Lenin” a luat inițiativa publicării unei colecții cuprinzând indicatoare bibliografice de recomandare pe diferite teme. Indicele bibliografic de recomandare pe care-l prezentăm cititorilor noștri, este al 7-lea din această colecție, el fiind precedat de indicatoarele bibliografice: *Partidul Comunist organizatorul și conducătorul tineretului comunist*, *Drumul glorios al Comsomolului*, *Pentru noi acte de eroism ale tineretului*, (*Tineretul în cel de al 6-lea plan cincinal*) *Comsomolul și pionierii*, *În munca pașnică*, *Cum trebuie să fie un comsomolist*.

Indicele bibliografic de recomandare de mai sus, include romane, schițe, articole din ziare care ilustrează tema aleasă. Materialul este împărțit în două capitole - 1. *Organizațiile internaționale și întâlnirile internaționale ale tineretului*, care cuprinde lucrări ce înfățișează scopul și sarcinile FMTD și U.I.S., precum și cele care zugrăvesc întâlnirile de neuitat ale tineretului de pretutindeni, și 2. *Tineretul de peste hotare*, care recomandă cărți și articole de ziare ilustrând munca și realizările tineretului din țările care construiesc socialismul, situația și lupta tineretului din țările capitaliste și coloniale. În cadrul celui de al doilea capitol, materialul este sistematizat pe continente, iar în cadrul continentelor, pe țări.

Lucrarea se încheie cu cîteva sfaturi adresate bibliotecarilor asupra modului ei de folosire și cu o listă alfabetică a autorilor și denumirilor.

Научно — технические знания в массы. Сборник материалов в помощь массовым библиотекам. Cunoștințe tehnico științifice în masă. Culegere de materiale în ajutorul bibliotecilor de masă) Москва, 1958, 200 p.

Culegerea de față cuprinde numeroase articole cu conținut variat, destinate înarmării bibliotecarilor cu datele necesare unei temeinice răspindiri a cunoștințelor tehnice și științifice în rindul maselor largi.

Majoritatea materialelor conțin expuneri bibliografice asupra cărților tehnice și științifice de nivel mediu din cele mai diverse domenii. Așa sînt de pildă articolele: *Ramurile de bază ale industriei contemporane* de A. M. Bucenkov, care face o trecere în revistă a celor mai importante lucrări de nivel mediu din domeniul energetice, metalurgice, construcției de mașini, industriei chimice, transporturi precum și articolul lui A. I. Cerniak, *Bibliografia popular științifică privind istoria tehnicii*. Pentru a ajuta și mai mult bibliotecarii, următoarele expuneri bibliografice conțin și îndrumări asupra diferitelor metode, ce pot fi folosite pentru popularizarea cărților din domeniul respectiv. Articolul iscălit de G. S. Multanovskaia, de pildă, *Cum să lucrăm cu seria de cărți „Tehnica celui de al 6-lea plan cincinal”*, în afara prezentării lucrărilor apărute în această colecție, indică planul unei convorbiri despre cărți, a unei lecturi în colectiv, recomandînd totodată și bibliografia ajutătoare pentru aprofundarea unor probleme ce urmează a fi discutate, precum și materialul necesar organizării unei serii de întrebări și răspunsuri. Asemenea îndrumări metodice cuprind și expunerile bibliografice: *Electricitatea și progresul tehnic* de S. M. Smirnova. *Chimia în jurul nostru* și *Energia atomică în slujba poporului* de V. V. Neiman, *Mecanizarea*

agriculturii. Materiale pentru seri ale cărții de S. M. Smirnova, *Automatele, ajutoarele omului în muncă* de G. S. Muntanovskaia, ș. a.

Despre experiența unor biblioteci fruntașe în răspindirea cunoștințelor tehnico-științifice ne vorbesc ultimele două articole din culegere. Primul articol semnat de E. I. Iankelevici și S. M. Rancovici, înfățișează experiența bibliotecii din Zagorsk, regiunea Moscova. Autorii subliniază munca de îndrumare a lecturii cititorilor și de organizare a diferitelor manifestări de masă, menită să dezvolte gustul de citit spre cărțile populare științifice. Ultimul articol *Cunoștințele din domeniul științelor naturii – în ajutorul producției colhoznice*. (Din experiența muncii bibliotecii sătești din Malo-Mitișeinsk, regiunea Moscova) de V. G. Zlotnikov, relevă valoroasele inițiative ale acestei biblioteci pentru răspindirea largă a cărților de știință a naturii, ajutorul acordat în acest fel spiritului producției colhoznice.

În anexă, lucrarea cuprinde lista indicatoarelor bibliografice de recomandare, destinate a orienta munca bibliotecarilor în răspindirea cunoștințelor tehnico-științifice.

Internationale Kinderbuch Ausstellung. 1956/1957. Katalog [Expoziția internațională a literaturii pentru copii 1956/1957 Catalog] Deutsche Staatsbibliothek, Berlin, 1957, 168 p.

Biblioteca de stat din R. D. Germană în colaborare cu asociația Pirkheimer a editat un catalog al cărților pentru copii și tineret.

Pînă acum cîțiva ani, de strîngerea literaturii pentru copii se ocupau numai bibliotecile populare, care achiziționau de obicei, literatura modernă și numai în limba națională, fără a se îngriji și de literatura mondială pentru copii. Pe de altă parte, bibliotecile științifice, deși dispuneau de cele mai diverse fonduri, n-au achiziționat literatura pentru copii și tineret. Așa se face, că literatura internațională pentru copii și tineret se găsea numai în bibliotecile particulare și în cele pedagogice de specialitate.

Această situație a făcut ca biblioteca de stat germană să ia inițiativa de a crea (abia de cîțiva ani) o secție a literaturii pentru copii și tineret. Ea și-a pus ca sarcină, să strîngă o colecție sistematică de materiale valoroase ale tuturor popoarelor și din toate timpurile. O astfel de secție a literaturii pentru copii și tineret, s-a deschis în noiembrie 1956 în Biblioteca de stat germană. Ea număra la sfîrșitul anului 1957 — cînd s-a întocmit acest catalog — peste 13.000 volume, adresîndu-se unui cerc larg de cititori, celor care creiază cărți pentru copii (scriitorii, ilustratorii, tipografi, editori), precum și celor care lucrează nemijlocit cu cartea pentru copii și tineret (profesori și pedagogi).

Biblioteca de stat germană editează acest catalog, pentru a sublinia importanța noii sale munci pe tărîmul literaturii internaționale pentru copii și tineret. Ea își exprimă în același timp dorința, de a lua legătura cu toate instituțiile din țară și străinătate, care se ocupă cu această valoroasă și educativă literatură.

Catalogul are la bază materialul expus cu prilejul expoziției internaționale a cărților pentru copii, organizată la Berlin în decembrie 1956—ianuarie 1957.

La întocmirea catalogului s-a păstrat în general ordinea inițială a expoziției.

Catalogul cuprinde două părți:

1. literatură modernă pentru copii și
2. literatură veche pentru copii.

Pentru o mai bună orientare, aceste capitole mari se subîmpart, păstrîndu-se o ordine alfabetică a titlurilor în cadrul fiecărei subîmpărțiri.

La sfîrșitul catalogului, se găsește de asemenea un indice alfabetic al titlurilor și al autorilor, precum și un indice al ilustratorilor.

VĂ RECOMANDĂM

LITERATURA.

DIEGO, VIGA : *Cavalerul libertății*
Buc., E.S.P.L.A., 1958, 677 pag., lei 13,50

Romanul *Cavalerul libertății* constituie o reușită creație a scriitorului de limbă germană Diego Viga, care trăiește de multă vreme în America Latină. Prin această operă, Diego Viga se arată a fi un scriitor foarte bine orientat în problemele vremii și ale lumii în care trăiește, un umorist fin și un creator de personaje care rămân în mintea cititorului — pline de viață și purtătoare de adânci semnificații. *Cavalerul Libertății* este interesantă nu numai prin încercarea de a parodia celebra operă a lui Cervantes, ci și prin mediul și lumea pe care ne-o înfățișează : America de Sud în vremea celui de-al doilea război mondial.

„Cheia” romanului *Cavalerul libertății* trebuie căutată în strânsul paralelism dintre opera lui Diego Viga și Don Quijote a lui Cervantes, paralelism ce merge până la identitatea de nume între eroii lui Viga și ai vestitului clasic spaniol. Diego Viga începe să zugrăvească un Don Quijote de la Mancha modern așa cum ar arăta el către mijlocul veacului XX.

Personajul central al romanului *Cavalerul libertății*, este un profesor spaniol silit de barbaria regimului franchist să-și părăsească patria crucificată și să ia drumul surghiunului. Don Quijote plecase în lume cu lancea și spada, călare pe Rosinanta și însoțit de Sancho Panza, pentru a readuce printre oameni bunele obiceiuri și aleele virtuții ale cavalerilor rătăcitori din vremurile apuse. Don Alonso Quijano, profesor și om de știință, eroul lui Diego Viga, ar vrea să-și folosească priceperea și cunoștințele pentru apărarea libertății și pentru asigurarea bunăstării a oamenilor. Dar în pofida onorabilelor lui strădanii, el stârnește sentimente de compătimire, ca și celebrul său înaintaș care se lupta cu morile de vânt și lua hanurile prăpădite, drept strălucite castele. Profesorul Alonso Quijano este o permanentă victimă a

ticăloșiei celor din jur. De fapt, Don Alonso nu este decât intelectualul care încă nu știe că limitarea la preocupările lui, oricât de înalte, izolarea în orice „turn de fildeș”, fuga de masele populare și ruperea de problemele vremii, reprezintă în realitate o trădare a menirii lui și o autocondamnare la sterilitate.

Incolțit de toate racilele haosului creat într-o orînduire capitalistă și lipsit de sprîjinul fundamental al unor concepții științifice, capabile să-l facă să vadă șubrezenia teoriilor proprii, Don Alonso Quijano este în mod fatal condamnat să treacă prin toate încercările călătorului plecat pe mări fără busolă.

GORDON, GERALD : *Blestemată fie ziua...*
Buc., E.S.P.L.A., 1958, 322 pag., lei 5,75.

Sornbock este numele orașului în care începe acțiunea romanului lui Gerald Gordon. *Sornbock* înseamnă „Colțul furturilor”. Orașul nu există în realitate, ci a fost creat de imaginația autorului pentru a servi drept cadru primei drame zugrăvite în roman. În cartea lui Gordon, este vorba de una din tarele permanente ale capitalismului, intrată în conștiința publică sub numele de rasism. Ravagiile ei sociale și morale au inspirat cărți de mare circulație care indică un viguros front al luptei pentru afirmarea demnității umane și abolirea oricăror tentative de discriminare rasială. Gerald Gordon este unul dintre cei mai tineri luptători de pe acest front, iar *Blestemată fie ziua...* o demascare hotărîtă a politicii colonialiste.

În cartea sa, romancierul zugăvește dramele pe care le poate provoca ideologia rasistă într-o anumită parte a lumii, în acest veac de triumf al umanismului socialist. În Colonia Capului, acolo unde în secolul trecut burii au uimit lumea prin eroismul lor, în lupta pentru apărarea independenței, principiile democratice au încetat de mult de a mai guverna viața publică. Populația de culoare, mulatră, bantă, bușmeană, a fost scoasă de sub pavăza legiurilor. Străzi întregi le sînt interzise oamenilor de culoare, localurile deschise albilor, le sînt închise lor, iar în trenuri n-au voie să circule decât în vagoane

speciale. Înălțarea pe scară socială este imposibilă pentru un mulatru sau un negru.

Cartea lui Gerald Gordon n-a putut apărea în Africa de Sud, despre ale cărei tragice realități vorbește. Și nu este de mirare, întrucât această lucrare este una dintre cele care trezesc conștiințele, le invită la reflecție și acțiune. Ea sădește încredere în lupta de eliberare a popoarelor oprimite ale Africii.

NAGY, ISTVAN: Dincolo de barieră.
București, E.S.P.L.A., 1958, 408 p.,
6,20 lei.

Retipărirea în limba romină a romanului Dincolo de barieră de Nagy Istvan, are o dublă semnificație. În primul rând, lucrarea este încă o mărturie a treptelor ideologice și artistice, tot mai înalte pe care s-a ridicat literatura realistă, legată de popor, din țara noastră, în perioada anilor dintre cele două războaie. Infățișind viața grea a unei mahalale de oraș provincial, autorul nu făcea numai un rechizitoriu orinduirii care ținea în sclavie și întuneric această populație amărîtă, dar arată care este singura cale de urmat a muncitorimii, pentru a-și cuceri un trai mai bun: unirea cît mai strînsă împotriva cîrmuitorilor și patronilor de tot felul. Descriind cu căldură și simpatie vădită, chipul luptătoareii comuniste Takács Maria, cea care reușește să ridice la acțiune hotărîtele femeile din oropsita strădă Coșbuc, de la periferia Clujului, scriitorul trimite un mesaj de luptă tuturor patrioților, tuturor democraților. Cu drept cuvînt cartea a fost socotită de autoritățile antonesciene ca „primejdioasă” pentru orinduirea lor, bazată pe jaf și exploatare.

Cunoașterea acestei literaturi progresiste, înaintate, a fost împiedicată în trecut de ocîrmuitori. Faptul că scriitorii romini legați de popor, se întîlneau în lucrările lor cu scriitorii maghiari din țara noastră, era tănuuit de clasele la putere. Astăzi, prin traducerea acestor scrieri, printre care se numără și romanul Dincolo de barieră de Nagy Istvan, este scoasă la iveală tot mai mult forța și vigurozitatea literaturii progresiste, protestarea legată de aspirațiile poporului care a existat întotdeauna în țara noastră. Odată cu barierele economice, sociale și politice au căzut și cele naționaliste, șovine. Scriitorii de alte naționalități din R.P.R. se bucură de aceeași prețuire, indiferent de limba în care își scriu operele. Și în aceasta stă a doua mare semnificație a traducerii romanului Dincolo de barieră de Nagy Istvan.

CĂRȚI PENTRU TINERET

SCOTT, WALTER: Talismanul. În romînește de Al. Ștefănescu-Medeleni și Al. Iacobson. Coperta de A. Stoicescu. Buc., 1958, Editura tineretului, 390 p., lei 7,50.

Acțiunea romanului se petrece spre sfîrșitul cruciadei a III-a, în pustiul stîncos al Iordaniei și în lagărul regelui Richard al Angliei, supranumit Inimă de Leu, lagăr statornicit în Siria între Sainte-Jeane-d'Arc și Ascalon.

Roși de invidie în fața succeselor militare ale lui Richard Inimă de Leu, a marelui său prestigiu, nemulțumiți de atitudinea disprețuitoare a acestuia, aliații lui de cruciadă — Filip al Franței și Navarei, Leopold ducele Austriei, marele magistrul al ordinului Templierilor și marchizul Konrad de Montserrat — profitînd și de îmbolnăvirea lui Richard, conducătorul expediției, hotărăsc să-l părăsească pe acesta și să se întoarcă în Europa. Mai mult, cei doi din din urmă, mînași de calcule politice meschine, pun la caleuciderea lui Richard. Dar, avînd alături de el pe credinciosul aghiotant și sietnic, lordul de Vaux și pe Kenneth, cavaler al Leopardului, un tînar și viteaz scoțian necunoscut — care pînă la urmă însă se dovedește a fi David de Huntington, prinț de coroană al Scoției — și bineînțeles soldații, care îl idolatrizau — Richard reușește să demaște uneltirile, să pedepsească pe vinovați, atrăgîndu-i în același timp prietenia lui Saladin, marele sultan al Egiptului și Siriei, stăpînitorul locurilor sfinte, care nu este numai un luptător vestit, ci și un înțelept și iscusit medic, care îl face sănătos pe Richard cu ajutorul unui talisman miraculos. Drept răsplată pentru marile servicii aduse cauzei de Kenneth și pentru eroismul său neîntrecut, regele încuviințează căsătoria acestuia cu vara sa, Lady Edith de Plantagenet, prima doamnă de onoare a reginei de Berengaria. Dar dezagregarea alianței nu mai poate fi oprită și Richard, pe cale să fie părăsit de tovarășii de luptă, din de-și seama că nu va putea duce singur la bun sfîrșit lupta pentru eliberarea sfîntului mormînt, face pace cu Saladin, căruia îi recunoaște supremația asupra locurilor sfinte.